

DIRVA

Jaunimo Centras
5620 So. Claremont Ave.
Chicago IL 60636

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 SEPTEMBER – RUGSĖJO 23, Nr. 36

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

KVIEČIAME Į SIMPOZIUMĄ

Jau dešimtąjį kartą lietuviai mokslininkai ir kūrėjai renkasi į savo suvažiavimą – simpoziumą, tikėdamiesi pasidalinti mintimis apie įvairiose srityse įgytas žinias, apie savo atradimus mokslinės kūrybos pasaulyje.

Gerais atsimenu 1969 m. lapkričio mėnesio paskutinį savaitgalį, kuomet Čikagos Jaunimo centre įvyko pirmasis simpoziumas. Tuomet jis buvo skirtas Lietuvos 400 metų aukštojo mokslo sukakties paminėjimui. Tada gal nedaug kas tikėjosi, jog pasiūlymas susiburti mokslininkams ras tokį didelį atgarsį, taps taip ilgai tęsiama tradicija. Dar prieš Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą į simpoziumus atvykdavo ir mokslininkų iš Lietuvos. Po lemtingosios Kovo 11-sios jau du kartus (1991 ir 1995) simpoziumai buvo surengti Lietuvos sostinėje – Vilniuje.

Šį rudenį, irgi lapkričio mėnesio paskutinį – Padėkos šventės savaitgalį, 27-30 dienomis Čikaga vėl priims bent porą šimtų mokslo žmonių iš viso pasaulio, tarp jų ir iš Lietuvos. Smagu, kad dabar plačiai atsidarė durys ryšiams su Lietuva ir šie simpoziumai jau tikrai įgauna pasaulinę reikšmę jų dalyviams.

Sukaktuvinis – X-sis iš eilės simpoziumas, be abejo, bus pats didžiausias šių metų lietuvių renginys Čikagoje. Tad nenuostabu, jog nuo šių metų pradžios smarkiai jam ruošiamasi. MKS Taryba, kurią sudaro Lituanistikos Instituto, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos bei JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos atstovai, pakvietė Moks-

Edvardas Šulaitis

linės programos bei Organizacinio komiteto vadovus, kurie, savo ruožtu, pasitelkė pagalbinį personalą. Mokslinės programos komitetui vadovauja dr. Vytautas Narutis, organizaciniam – Bronius Juodelis. Sudaryta įvairių komisijų. Tačiau iš jų gal būt svarbiausia – Lėšų telkimo, kuriai vadovauja žinoma visuomenininkė Birutė Jasaitienė. Bus kreipiamasi į tautiečius laiškais ir prašoma finansinės paramos. Taip pat norima sudaryti Mecenatų grupę, kurie galėtų stambiausio simpoziumo rengimą paremti.

Atėjus rudeniiui ir visiems sugrįžus iš atostogų, bus pradėta dirbti pilnu tempu, su dar didesniu entuziazmu, negu iki šiol. Kai kurie žmonės net ir atostogų metu stengėsi darbuotis šio simpoziumo naudai. Pavyzdžiui, Organizacinio komiteto pirmininkas Bronius Juodelis, net ir viešėdamas Lietuvoje, pasikalbėjimuose su tenykšte spauda, visada iškeldavo ir artėjančio simpoziumo Čikagoje klausimus, pabrėždavo jo svarbą.

Ne paslaptis, jog šio simpoziumo išgarsinimui bus labiau naudojami ir išeivijos laikraščiai bei lietuviškos radijo valandėlės. Kaip žinoma, be spaudos ir radijo programų talkos negalėtų pasisekti nė vienas lietuviškas renginys, o ypatingai tokio didelio masto.

Šis simpoziumas tęsis keturias dienas. Jis prasidės lapkričio 27 d., ketvirtadienį – Padėkos šventės vakare. Nuo 5 valandos vakaro Jaunimo centre vyks registracija, o jau 6 val. įvyks pirmosios

simpoziumo parodos – "1941 metų sukilimo genezė" atidarymas. Jo metu vienas iš šios parodos organizatorių – istorikas Jonas Dainauskas skaitys paskaitą apie Ribentropo – Molotovo paktą ir jo pasekmes Lietuvai. Kalbantis su J. Dainausku paaiškėjo, jog jis yra išstudijavęs daug įdomių dokumentų, su kuriais supažindins atėjusius į šios parodos atidarymą. Iš viso numatytos net šešios parodos.

Pirmosios simpoziumo dienos vakare numatytas susipažinimo pobūvis. O kitą dieną, penktadienį, 9 val. ryto jau bus oficialus simpoziumo atidarymas, prasidės jo sesijos. Tos pačios dienos vakare, 7 val. įvyks akademija, skirta 450 metų lietuviškosios knygos sukakčiai paminėti. Numatyta ir šiai sukakčiai skirta paroda.

Šeštadienį rytą vėl bus pranešimai ir plenarinės sesijos, o vakare, jau kitoje vietoje – Lexington House, Hickory Hills priemiestyje vyks simpoziumo banketas. Simpoziumo uždarymas numatytas sekmadienį, 2 val. p.p.

Apie šį simpoziumą "Dirvoje" jau trumpai rašė Organizacinio komiteto spaudos sekcijos narys, nuolatinis šio laikraščio bendradarbis Juozas Žygas. Iš viso spaudos sekcijoje yra šeši žmonės, kurie įpareigoti teikti žinias ir rašinius lietuviškajai spaudai bei radijo valandėlėms.

Norisi priminti, kad mūsų tautiečiai jau dabar ruošiasi jame dalyvauti. Čia reikia atkreipti dėmesį, kad šalia tikrai mokslinio pobūdžio pranešimų, simpoziumo metu bus ir plačiai visuomenei skirtų programų punktų.

Istorikas ir kultūros veikėjas Jonas Dainauskas. Šalia jo – aktyvus 1941 metų sukilimo dalyvis Pilypas Narutis
E. Šulaičio nuotr.

Adomas P. Jasas

O LIETUVA!

Kai sustoju vienas po kalnelio kryžium,
tavo amžių kelias paraudoti gundo –
kartais skamba dainos išgyvento skausmo,
kartais aidai varpas negirdėto skundo...

Upės ir upokšniai kloniais vis sruvena
pro serbentų krūmus, pro rasota smilgą –
girdę tavo žemę, šveitę kryžių meną,
ilgesingam toly mariomis nužvilga.

Bet dar skausta metai kruvinos vergovės –
dar vis neužgyja sopulingos votys...
Ak, šventai minėsim, kas dėl laisvės kovės,
kad tik sau galėtum ažuolais lapotis.

Būk didžiai valinga – rodyk į dirvonus,
kai koks dykaduonis abejingai klausia:
jei kasdien pražydi devyni vargeliai,
kur atrasti dalį, dalį tik geriausią?...

Iš šventų altorių, iš dangaus žydrinės,
tu pažįsti Dievą kaip Dievulį gerą,
tai tikėk, kad bangos iš Baltųjų marių
vis skalaus į krantą gyvasties naktarą.

NAUJAS AMBASADORIUS

Lietuvos ambasadoriaus JAV postą užims karjeros diplomatas Stasys Sakalauskas. Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Lietuvos Prezidento Algirdo Brazauskos dekretu į šias pareigas paskirtas nuo rugsėjo 22 dienos.

51 metų S. Sakalauskas pakeis ambasadorių Alfonsą Eidintą, kuris ir toliau atstovauja Lietuvai Kanadoje bei Meksikoje. 45 metų istorikas A. Eidintas į Lietuvos ambasadoriaus JAV postą buvo paskirtas 1993-aisiais. Iš šių pareigų jis atšauktas Lietuvos Prezidento dekretu.

Prieš tapdamas Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi, S. Sakalauskas trejus

metus (iki 1997-ųjų) dirbo patarėju Lietuvos ambasadoje Vašingtone. 1991-1994 metais diplomatas vadovavo ministerijos Amerikos šalių skyriui.

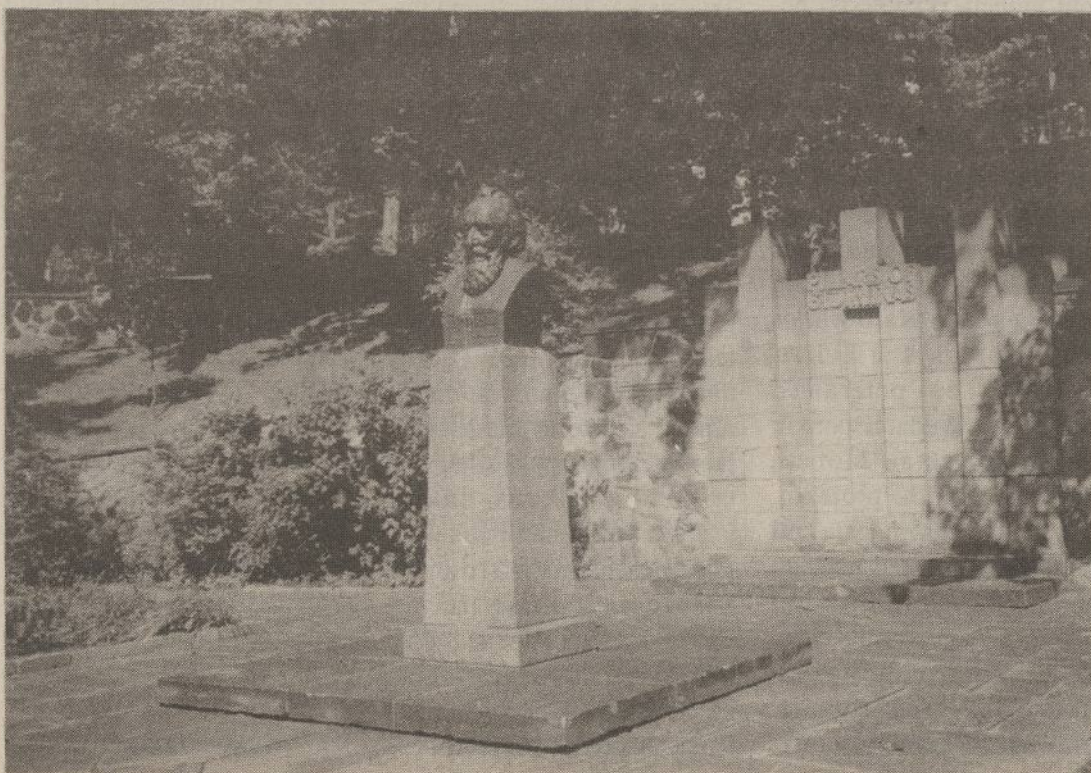
1969 metais Kauno politechnikos institute įgijęs mechaninės inžinerijos specialisto diplomą, jis daugiau kaip po dešimtmečio Šiaurės-Vakarų politechnikos institute Leningrade apsigynė disertaciją. Diplomatinės žinių S. Sakalauskas sėmėsi specialiuose kursuose Leeds universitete Didžiojoje Britanijoje.

Naujasis ambasadorius vedęs, turi du sūnus.

(Pranešė ELTA)

Šiame numeryje:

- Artėja Lietuvos Prezidento rinkimai – 3 psl.
Tautos šventės minėjimas Čikagoje ir Los Angeles – 5, 6 psl.
Remkime "Draugą" (O kas remia "Dirvą"? – 7, 8 psl.
Lietuvių kultūros darželio 60-metis – 9, 10 psl.
Kaip ir Žemaitės laikais... – paskutinėje skiltyje

Dr. Jono Basanavičiaus – vieno iš Lietuvių Mokslo draugijos organizatorių biustas Cleveland, OH lietuvių kultūros darželyje V. Bacevičiaus nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **RINKĖJŲ TEISĖ PASIRINKTI.** Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis savo namuose susitiko su Valdu Adamkumi. Jie susitarė garbingai varžytis dėl Lietuvos Prezidento posto ir bendradarbiauti po rinkimų. Spaudos konferencijoje Vytautas Landsbergis pareiškė, kad būtų geriausia, jei Vyriausioji rinkimų komisija įregistruotų V. Adamkaus kandidatūrą Prezidento rinkimams. Tuomet Lietuvos rinkėjai galėtų patys pasirinkti. Per rekordiškai trumpą laiką – 3 savaites – surinkta daugiau kaip 300 tūkst. parašų. Daugiausia parašų – 56 019 – surinkta Kaune, tačiau labiausiai V. Adamkų palaike šiauliečiai.

• **STIPRĖJA LENKIJOS IR LIETUVOS RYŠIAI.** Įsteigta Lenkijos ir Lietuvos Vyriausybės bendradarbiavimo taryba. Anksčiau įsteigta Lietuvos Seimo ir Lenkijos Seimo narių Asamblėja bei Lietuvos ir Lenkijos Respublikų Prezidentų konsultacinis komitetas. Steigiamajame naujosios tarybos posėdyje dalyvavo Lenkijos Ministras Pirmininkas Vlodzimežas Cimoševičius ir jo vadovaujama delegacija bei Lietuvos Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius su savo kabineto nariais. Buvo aptartas dvišalis bendradarbiavimas, įsijungiant į NATO ir Europos Sąjungą, ekonominiai ryšiai, kova su nusikalstamumu, švietimo ir mokslo plėtojimas, tautinių mažumų teisių apsauga ir kiti klausimai.

• **NAUJAJAM AMBASADORIUI PATINKA LIETUVOJE.** K. Smitas, neseniai pradėjęs eiti ambasadoriaus pareigas aplankė Vilniaus merą su mandagumo vizitu. Jis sakė eąs patenkintas ambasada sudarytomis darbo sąlygomis, tačiau neatmetė galimybės, kad ateityje gali tekti plėstis. JAV ambasadorius teigė esąs sužavėtas Vilniaus senamiesčiu, įdomiu kultūriniu gyvenimu. Jis pabrėžė skatinsiąs JAV ir Lietuvos verslininkų, kultūros, švietimo darbuotojų ryšius. Po kelių dienų K. Smith su žmona apsilankė ir Kaune.

• **TARIAMAS AR TIKRAS KETINIMAS PASIKĖSINTI?** Krašto apsaugos ministerijos Antrasis operatyvių tarnybų departamentas tyrė duomenis apie savanorius, kurie tarptautinės Vilniaus konferencijos dienomis esą rengėsi pasikėsinti į Gudijos (Baltarusijos) Prezidentą Aleksandrą Lukašenką. Tyrimą atlikę pareigūnai apklausė visus "suinteresuotus asmenis", bet galutinai baigti patikrinimo nepavyko, nes departamento darbuotojams nebuvo leista pasiklausti įrašų, kuriuose, kaip tvirtina teisėsaugininkai, savanoriai kalbėjosi apie planus surengti provokaciją. Kaip žinoma, Vidaus reikalų ministerijos specialiosios tarnybos drauge su kitomis šalies teisėsaugos institucijomis rugsėjo 4 dieną sulaukė penkis Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos karininkus ir du neetatinius savanorius, įtariamus ketinimu pasikėsinti į A. Lukašenką. Nesurinkus įrodymų, po dviejų dienų visi sulaikytieji buvo paleisti iš areštinių. Patys savanoriai sakėsi tik tuomet pirmą kartą visi susitikę.

• **JUBILIEJAI IR GIMTADIENIAI.** Prezidentas Algirdas Brazauskas rugsėjo 20 d. lankėsi 500 metų jubiliejų švenčiančiame Pasvalyje. Rugsėjo 22 d. Prezidentui A. Brazauskui suėjo 65 metai. Ta proga jį pasveikino Premjeras Gediminas Vagnorius, pabrėždamas, kad asmeniškai vertina Prezidento veiklą. Gediminas Vagnorius padovanojo jam Stanislavo Kuzmos sukurtą skulptūrą "Karalius mėnesienoje".

• **VOKIEČIŲ TEOLOGO PAGERBIMAS.** Lietuvoje minimos šešioliktojo amžiaus europinio masto diplomato, vokiečių teologo, jėzuito Šv. Petro Kanizijaus mirties 400-osios metinės. Jis rašė katekizmus, teologijos veikalus, rūpinosi švietimu, įsteigė nemažai kolegijų. Jo pagerbimui skirtos tarptautinės mokslinės konferencijos vyks Vilniuje ir Kaune.

• **KALTŲ NĖRA?** Generalinis prokuroras K. Pėdnyčia pranešė Seimui, kad negali pateikti kaltinimų buvusios (A. Šleževičiaus) Vyriausybės nariams, neteisėtai parėmusiems du vėliau žlugusius bankus – "Vakarų banką" ir "Aurabanką". ELTA pranešė: "30 milijonų litų prarasta, o kaltų nėra."

"Lietuvos rytas" pranešė, kad nustatyti machinacijų, privatizuojant Lietuvos taupomąjį banką, dalyviai. Iš Japonijos teisėsaugos įstaigų gauti duomenys apie dokumentų klastojimą. Įtariama, kad ne pagal paskirtį buvo panaudoti iš Taupomojo banko paimti kreditai – 8,4 mln. litų. Manoma, kad keli milijonai iš šių kreditų yra pasisavinti.

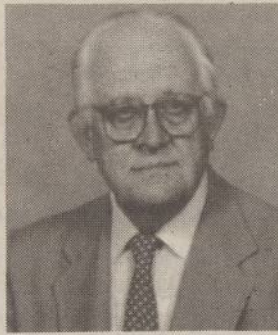
Už reikalavimus duoti kyšius sulaikytas Kauno savivaldybės Pastatų priežiūros ir nuomos skyriaus inžinierius A. A. Mažeikis. Savivaldybės administratorius patvirtino, kad apie tokį šio darbuotojo elgesį buvo žinoma ir anksčiau.

Trakuose rugsėjo 16 d. anksti rytą nušautas Gariūnų turgavietės valiutos keityklos darbuotojas S.O. Pagrobta nužudyto asmens rankinė, kurioje buvo asmens dokumentai ir raktai. Pinigai – 5 tūkst. dolerių liko žuvusiojo kišenėje.

(Parenpta pagal ELTA, BNS ir AGEF pranešimus)

Iš visur – apie viską

MEKSIKĄ VALDŽIUSIOJI PARTIJA PRARADO DAUGUMĄ

Algirdas Pužauskas

Pietinėje JAV kaimynėje – Meksikoje šie metai gali likti atmintini, kaip demokratinės tvarkos sugrįžimo metai. Net nuo 1929 metų valstybei vadovavo Institucinės Revoliucinės partijos skiriami prezidentai, gubernatoriai ir parlamentai. Šis monopolis pradėjo byrėti, kai spauda ir užsienio stebėtojai pradėjo skelbti apie tos vienintelės partijos korupciją, suktybes, rinkimų rezultatų klastojimą. Meksikos miesto meru nelauktai išrinktas svarbiausios opozicinės partijos kandidatas – Demokratinės Revoliucinės partijos atstovas C. Cardenas, pats dūsyk kandidatavęs į valstybės prezidento postą, tačiau abu kartus pralaimėjęs. Sostinės mero vieta laikoma antra pagal svarbumą, galią ir įtaką. Naujasis meras savo pareigas pradės eiti gruodžio 5 d. Jo

veiklos terminas – trys metai.

Meksikos parlamento žemieji rūmai turi 500 atstovų. Dabartiniame parlamente po 130 metų visokių diktatūrų ir monopolijų, valdančioji "institucinė" partija turi 239 atstovus, o keturios opozicinės partijos laimėjo 261 vietą. Minėta demokratinė kairiųjų partija laimėjo 125 vietas, Tautinės akcijos partija (krikščionys demokratai) turi 121 atstovą. Dar yra kairioji Darbininkų partija, grupė gamtos apsaugos – "žaliųjų" aktyvistų, keli nepartiniai. Trumpai tariant, opozicija sugebėjo išsirinkti savo pirminką ir svarbesnių komitetų vadovus.

Po tiek metų pralaimėję Atstovų rūmus, nusivylę valdančiosios partijos nariai ketino visai ignoruoti išrinktąjį seimą, susirinkti atskirai kitoje vietoje ir veikti be opozicijos. Čia įsikišo nuosaikus tos pačios partijos narys, prezidentas Ernesto Zedillo, sakdamas, kad ir jo inauguracinė kalba bus negaliojanti, jei parlamentas jos neišklausys. O šalies konstitucija nenumato galimybės prezidentui sakyti dvi kalbas.

Šitaip suskilęs Meksikos parlamentas turės daug

vargo, priimant įstatymus, susitarant dėl ekonominių planų. Kairiųjų partijų nariai rinkimus laimėjo, žadėdami reformuoti mokesčius, muitus, privatizavimo planus. Pripažįstama, kad dabartinio prezidento įvesta taupymo ir susivaržymo politika jau rodo vaisių: pradėdama atsigausti po 1995 metų ekonominio nuosmukio ir krizės. Daug karštų ginčų sukels parlamente ir įvairūs kaltinimai aukštiems valdininkams už kyšių ėmimą ir pasipelnymą, naudojantis tarnybine padėtimi.

Opozicijos partijų iškilimas kainuos buvusiai valdančiųjų partijai daug šiltų vietelių. Turės pasikeisti partijos vadovybė. Paskutiniuose rinkimuose dalyvavo 86.7% balsuotojų. Iš jų Institucinės Revoliucinės partijos kandidatai gavo 38.9% balsų. Tautinės Akcijos partija (dešinieji) surinko 27% ir kairioji Demokratinė Revoliucijos partija – 25.6%. Rinkimai parodė, kad buvusioji valdančioji partija dar tebeturi nemažą rėmėjų nuošimtį. Opozicijai teks budriai saugoti savo laimėjimus ir vesti nuosaikią, protingą politiką, kuri patrauktų daugiau šalininkų.

Keliais sakiniiais

• JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright Viduriniuose Rytuose turėjo spręsti nelengvą uždavinį: įtikinti palestiniečių vadovą J. Arafatą, kad jis smarkiau persekiotų prieš taiką kovojančius teroristus ir paveikti Izraelio premjerą, kad šis ugdytų palestiniečių pasitikėjimą dabartine politine linija.

• Jau daug metų JAV 25 centų moneta (kvoteris) nesikeičia. Vienoje jos pusėje – George Washington, pirmojo prezidento, profilis, kitoje pusėje – erelis. Dabar nutarta nuo 1999 metų įvesti naują monetos modelį. Washington'o galva liktų, tačiau erelis bus keičiamas atskirų valstijų simboliais kaip Kalifornijos (California) lokys ar Luizianos (Louisiana) pelikanas. Kasmet bus įvedami penkių valstijų projektai. Monetų kalykla sukurs 50 projektų. Sąlyga tik viena: negali būti žmogaus galvų, kad neišeitų dvigalvė moneta. Pirmieji nauji 25 centai skiriami valstijoms, kurios pirmosios ratifikavo JAV Konstituciją: Delaware, Pennnsylvania,

New Jersey, Georgia ir Connecticut. Ši naujovė pradžiugino monetų kolekcionierius, numizmatikus.

• Tarptautinės konferencijos, kurios svarsto žemės minų uždraudimo klausimus, gavo naują įrodymą, kad jas reikia pasmerkti. Ukrainoje, Belozersko mieste vaikai žaidė su vieno iš žuvusių vaikų tėvo garaže paslėpta mina. Trys vaikai žuvo, aštuoni buvo sužeisti. Kita mina sprogo tą pačią savaitę Indijoje. Policijos mašinai užvažiavus ant žemės įkastos minos, žuvo penki policininkai.

• Rusijoje maskviečiai buvo labai nustebinti miesto savivaldybės pastangomis išpuošti miesto pastatus, aikštes, gatves. Nemažai išleista dažams, gėlynams ir darbininkams. Miesto meras Jurijus Lužkovas paskelbė, kad minima Maskvos miesto įsteigimo 850 metų sukaktis. Iškilės tęsėsi tris dienas, kol trečiąją dieną jas nutraukė smarkus lietus. Stebėtojai kalba, kad meras J. Lužkovas planuoja kandidatuoti į Rusijos prezidento vietą ir

sukakties iškilės reiškusios jo rinkimų kampanijos pradžią. Kiti rašo, kad jau daug metų net patys rusai Maskvos nemėgsta, nekalbant jau apie kitų tautybių žmones. Kai kurie istorikai tvirtina, kad sukakties minima data – 1147 metai, yra data, kai Maskva pirmą sykį buvo paminėta kronikose, o žmonės toje vietoje jau anksčiau gyvenę.

• Bosnijos savivaldybių rinkimai dar sykį įrodė šio Balkanų regiono etninį susiskaldymą. Bandymai sulipdyti kroatų ir musulmonus, nors tos dvi tautybės tariamai sudaro federaciją, parodė, kad vadovai nesutaria net dėl bendros vėliavos. Prieita prie to, kad buvo siūloma vienoje vėliavos pusėje turėti kroatų pasiūlytą spalvų rinkinį, o kitoje tos pačios vėliavos pusėje įdėti bosnių variantą. Prieš savivaldybių rinkimus į Bosniją buvo atsiųsti trys JAV lėktuvai, kurie sekė trijų tautybių radijo bangas ir sustabdydavo per daug piktas propagandines kalbas ar NATO

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58• Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

GERA ŽINIA

Nors vos ne kiekvienas su didžiuliu pritarimu vertina demokratijos teigiamybės, o ypač - teisę pasirinkti, tačiau kasdieniniame gyvenime ją labai sunkiai pripažįsta. Štai pamato jaunikaitei, kažkaip "kitaip" apsirėdžiusi arba neįprastai susisukavusi, ir tuojuo pasigirsta ji smerkiantys balsai. Visi priekaištai galų gale sutelpa į vieną klausimą: "Kodėl jis - ne toks, kaip mes visi?"

Bet ar taip jau būtų gerai, jei visi taptume vienodai "uniformuoti" - tiek išorine, tiek ir vidine prasme? Ar ne to ir siekė pačios žiauriausios šio amžiaus sistemos - stalinizmas ir fašizmas? Ar tikrai gerai, kai bet kuriuose rinkimuose tėra tik vienas "tinkamiausias" kandidatas, o balsavimo rezultatas - 99, 99%? Prasti tautos reikalai, jei tik vienas kandidatas yra "gerietis", o visi kiti - "blogiečiai". Gyvenimas jau ne kartą įrodė, kad iškreiptai suvokiant vienybę, lieka tik vienas žingsnelis iki totalitarizmo.

Lietuvoje pasirodė pirmieji ženklai, kad ši pavoju visuomenė jau pamažu pradeda suprasti. Prie tokios išvados stumtelėjo netikėta, nors ir labai seniai laukta žinia, kad bene pirmą kartą dalykiškai pasiūlymą du svarbūs kandidatai į Prezidento postą - Vytautas Landsbergis ir Valdas Adamkus. Pastarojo užgauliojimo kampanija jau buvo pasiekusi įžulimo viršūnę. Štai katalikišku save vadinančiame laikraštyje vienas autorius įrodinėjo, jog V. Adamkus, tikriausia, esąs užmaskuotas KGB agentas, o kitas, beje anksčiau tame pačiame laikraštyje dirbęs ir slapyvardžiu pasirašytuose straipsniuose raudonaisiais vadindęs net tautininkus, rimtu veidu įrodinėjo, kad ši žmogų, tikriausia, į Lietuvą atsiuntė pats Amerikos "imperializmas". Sovietų laikais tokie gąsdinimai jau buvo tapę nuvalkiotu dalyku.

Bene įdomiausia, kad į

"antiadamkišką" šurmulį buvo labai įsitraukę ir kai kurie išeivijos smarkuoliai. Be tradiciniu tapusio kaltinimo, kad "skaldo tautą", visokiems priekaištams bei patyčioms surašyti net jaučio odos neuztektų. Kadangi tikrai nėra reikalo jų čia išvardinti, paminėsime tik vieną, taikantį į tuščiakalbystės rekordus. Anot to žmogaus, V. Adamkus esąs jo samdinys, nes "už varliabalės saugojimą" abu su žmona jam algą mokėję. Bet juk su tokia pat sėkme jis galėjo net ir aukščiausius šio krašto pareigūnus savo samdiniais pavadinti, nes, pagal tokią "logiką", ir jiems "algas moka".

Tačiau abejose Atlanto pusėse sujudę V. Adamkaus priešininkai kažkodėl nevargino savo galvėlių, ieškodami atsakymo į svarbiausią klausimą, kodėl V. Adamkus Lietuvoje iš tikrųjų yra savas. O susimąstyti būtinai derėjo, bent sužinojus, kad per tris savaites buvo surinkta daugiau kaip 300 tūkstančių jį remiančių žmonių parašų. Tokio nusiteikimo nebuvo nuo pat garsiųjų balsavimų dėl nepriklausomos valstybės paskelbimo ir svetimos kariuomenės išvedimo.

Daug reikėtų apie tai pasakoti. Tik priminsiu, kad Valdas Adamkus su dėkingumu minimas Lietuvoje jau daugiau kaip 20 metų. Ar ne su jo visapusiška pagalba buvo kuriama Lietuvos gamtos sauga? Ar be jo pastangų pasaulis sužinojo apie okupantų daromą žalą Lietuvos gamtai ir žmonėms? **Laukdavom lietuvio iš laisvo krašto, turėdami viltį, kad nelaisvė netruks amžinai.** Tegu neišžeidžia kiti "lyderiai", bet jų pavardės Lietuvoje pasigirdo vėliau, negu V. Adamkaus.

Žmonės tikrai pavargo nuo betvarkės, vis augančio nusikalstamumo ir tuščių pažadų. V. Adamkus aukso kalnų iš Amerikos atvežti nežada, bet kviečia dirbti kartu, pasitikint tik savo jėgomis.

RINKIMAI - NE UŽ JŪRŲ MARIŲ

Juozas Žygas

Nors, atrodo, dar yra gana daug laiko, bet lietuviška patarlė sako: "Ne laikas šunis lakinti, kuomet reikia eiti medžioti". Mes, išeivija, didelio svorio neturime, bet vis tik gal dvejetas tūkstančių ir susidarytų. Mano supratimu, "didesnis svoris" būtų mūsų laiškai. Manysia, kad šių laiškų gali būti penkeriopa daugiau, negu mūsų balsų. Kiekvienas laiškas, siunčiamas į Lietuvą, turėtų eiti ambasadoriaus pareigas. Savo laiškuose galime Lietuvoje gyvenančius rinkėjus viena ar kita linkme pakreipti. Žmonėms reikėtų išaiškinti, kad sovietinė patirtis ir buvę ryšiai nėra teigiama, bet, priešingai, yra neigiama savybė. Juk negalima "į Vakarus" eiti, už Maskvos prijuostės išsikibus.

Lietuvoje, kaip ir kitose pokomunistinėse valstybėse, visokia pažanga labai sunkiai vyksta, kadangi visur tebesėdi buvę sovietiniai biurokrai, kurie sovietine mąstysena tebesivadovauja. Tokie ir stabdo visokią pažangą.

Žinoma, visko negalima vienu kirčiu pakeisti. Bet yra sakoma, kad "žuvis pradeda gesti nuo galvos". Tad norint

tą gedimą sustabdyti, pirmiausia ir reikia tą "galvą" pakeisti. Yra labai daug duomenų, kad mafijos ryšiai net ir valdžios "piramidę" siekė. Tik prisiminkime tą komediją, kuri vyko su Adolfo Šleževičiaus ir Romasio Vaitekūno atstatydinimu. Pastarasis net pats vogtu automobiliu važinėjo. Prezidentas A. Brazauskas gana dažnai apie Lietuvos "įvaizdį" kalba. Koks gali būti įvaizdis, kuomet nusikaltėlių globėjas Temidei atstovauja? Tokį ministrą vargais negalais nuo "kėdės" nusodinus, paaiškėjo ir tikrasis jo naudoto automobilio savininkas. Tas automobilis į Vokietiją buvo jam pristatytas. Tai toks nuo piramidės viršūnės žiūrint, yra Lietuvos įvaizdis.

Bet ir dabartinei vyriausybei ne per geriausiai sekasi su nusikaltimais kovoti. Nors prieš rinkimus buvo viešai sakoma, kad pagrindinis dėmesys bus skiriamas kovai su nusikaltimais, ta kova iki šiol dar matomų rezultatų nedavė. Oficialių šaltinių duomenimis per šiuo metų pirmąjį ketvirtį, nusikaltimų padaugėjo 18% (lyginant su praėjusių metų tais pačiais mėnesiais). O tai vis nusikaltimai, kuriuos žmonės labiausiai jaučia: vagystės, įsilaužimai, apiplėšimai ir sužeidimai gatvėse. Jau praėjo daug laiko, tad žmonės norėtų ir tikrą pagerėjimą matyti, o ne tik augantį nusikalstamumą ir kainų už šilumą bei elektros energiją didėjimą.

Žmonės žodžių yra prisiklausę. Dabar jau laikas atėjo, kuomet valdžios atstovai ir žmonių balsą turėtų išgirsti. Deja, valdantieji savo neklystamumu yra įsitikinę ir žmonių nuomonės nenori girdėti. Manysia, jokių užsienio investicijų nereikėtų, jei kiekvienas pilietis galėtų įstaigoje prie tarnautojo prieiti, jei jis be kyšių būtų išklausytas. Dabar beveik kiekvienas, nežiūrint kurioje įstaigoje sėdėtų, jaučiasi, tarsi jis yra, anot V. Kudirkos "pavieto Dievas". Toks tarnautojų, kurie privalo tarnauti, elgesys pastato sieną tarp žmonių ir valdžios. Tad nenuostabu, kad per rinkimus žmonės didelio susidomėjimo nerodo. Valdžia nėra tik garbės ar pasipelnymo šaltinis, bet turi ir didelę moralinę atsakomybę.

Dabar Lietuvoje yra 24,000 mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jokios mokyklos nelanko. Kas iš jų išaugs? Jeigu jie taps nusikaltėliais, tai didelė atsakomybė turi kristi ant tų pareigūnų, kurie laiku jais nepasirūpino!

Dabar, artėjant rinkimams, kandidatai dygsta kaip grybai po lietaus. Ar jie supranta, kokia atsakomybė kris ant jų pečių? Tie, kurie net nepagalvodami, vien dėl tuščios garbės eidami, suskaldys rinkėjų balsus, prieš tautą ir, galbūt, prieš istoriją didelę atsakomybę turės. Aukščiausia valdžia nėra vaikų kamuolys, kurį galėtų visi spardyti!

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

centras buvo Kalkutos miestas, kur ji atidarė vargšų globos centrą 1950 m. Po metų į vienuolyną įstojo dar viena mergina. Šiuo metu vienuolių jau yra daugiau 4,000. Jos dirba 120-yje vienuolių visame pasaulyje. Aukų ir šalpos pinigų surenkama apie 25 mln. dolerių per metus. Tarp kitko, Kalkutą jau seniai valdo marksistai.

• Škotijoje rugsėjo 11 d. vykęs referendumas pasisakė už škotų parlamento rinkimą. Balsavę 66 procentai škotų už "taip" atidavė 77.8% balsų. Anglija ir Škotija susijungė 1707 m. po to, kai Škotijos karalius James VI perėmė Anglijos karūną iš karalienės Elzbieta I 1603 m. Elzbieta I niekad nebuvo škotų karalienė. Todėl dabartinę karalienę Elzbietą škotai vadina "pirmąja". Škotijos tautinė partija jau planuoja ateityje skelbti Škotijos nepriklausomybę, nors neseniai, 1979

metais škotų referendumas atmetė net pasiūlymą rinkti savąjį - ribotų galių parlamentą. Dabar patvirtintame parlamente bus 129 atstovai, kurie posėdžiaus Edinburgo mieste.

• Kinijos komunistų partijos "Liaudies Kongrese" laukiama naujų ekonominių pasikeitimų. Ekonominių reikalų specialistai įrodinėjo, kad "socializmas" pramonėje nereikalauja, jog viskas priklausytų valdžiai. Kinai pamatė, kad tos pramonės šakos, kur dar neįvesta privatizacija, neša valstybei nuostolius, o įmonės, kur vadovauja akcininkai, duoda pelną. Partijos suvažiavimas išsirinks naują politinį biurą, susidedantį iš 19 asmenų. Partijos propagandistai privatizavimą nevadina laisvos rinkos ar kapitalo valdymu. Kinų ekonomistai pabrėžia, kad tai esąs "liaudies" valdymas, kai akcijas valdo darbininkai, dirbantys "sau".

NAUJA KNYGA APIE LIETUVOS ISTORIJA

Iš pradžių Niujorko, o vėliau ir kitų vietovių knygyuose lapkrityje pasirodys nauja knyga anglų kalba apie XX šimtmečio Lietuvą. Tai Lietuvos diplomatų ir istorikų – habil. dr. Alfonso Eidinto ir dr. Vytauto Žalio apibendrinamojo pobūdžio studija "Lietuva Europos politikoje. Pirmosios Respublikos metai, 1918-1940". Originalus knygos pavadinimas – "Lithuania in European Politics. The Years of the First Republic, 1918-1940". Knygą išleidžia St. Martins Press, esanti Niujorke. Įvadą ir baigiamąjį žodį šiai Lietuvos istorijos studijai, skirtai daugiausia amerikiečių skaitytojui, parašė JAV Wisconsin-Madison universiteto prof. Alfred Erich Senn. Tekstą vertė ir redagavo iš Čikagos kilęs politologas Edvardas Tuskenis. 256 puslapių knyga – iliustruota, su keturiomis lentelėmis. Joje yra istorinis Lietuvos XX a. žemėlapis, o prieduose pateikiamos Lietuvos ministrų kabinetų 1918-1940 metais sudėtys, pridėta svarbiausių Lietuvos istorijos įvykių chronologija, yra pavardžių ir vietovardžių sąra-

šas.

Knygoje, remiantis naujausiais lietuvių istorikų tyrimais, archyvais, memuarais ir dokumentiniais leidiniais, aprašomas lietuvių tautinio išsivadavimo judėjimo pagrindinis tikslas – nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas, įgyvendintas po Pirmojo pasaulinio karo. Alfonsas Eidintas parodo Lietuvos ekonomikos, ypač žemės reformos teigiamas pasekmes, europinės kultūros raidą, tautinių mažumų (žydų, lenkų) padėtį, aptaria vidaus politinius procesus, atskleidžia, kokiais dideliais tempais vystėsi visos ūkio ir kultūros sritys, kokių laimėjimų pasiekė lietuvių tauta per pirmąjį Nepriklausomybės dvidešimtmetį.

Daugiausia vietos naujoje knygoje skiriama Europos didžiųjų valstybių interesų susikirtimuose vykdytai Lietuvos valstybės užsienio politikai. Vytauto Žalio parašytuose skyriuose analizuojama, kaip Lietuva įpiniota į teritorinius ginčus, vaidino didelį vaidmenį Europos didžiųjų valstybių užsienio politikoje. Knygoje pirmą kartą

išdėstoma Lietuvos užsienio politikos raida, prioritetai ir skirtumai, kuriuos sąlygojo užsienio reikalų ministrų – Augustino Voldemaro, Dovo Zauniaus ar Stasio Lozoraičio (vyresniojo) – veikla.

Prof. A.E. Senn baigiamajame žodyje skaitytojui paaiškina, kodėl Lietuvos valstybės atkūrimas 1990 metais, po 50 metų trukusio svetimųjų dominavimo, negali būti suprantamas be besitęsiančios Lietuvos Pirmosios Respublikos įtakos.

Apibūdindamas šį darbą, buvęs dviejų JAV prezidentų patarėjas nacionalinio saugumo klausimais, dabar žymus politologas dr. Zbigniew Brzezinski atsiliepime apie A. Eidinto ir V. Žalio studiją taip rašo: "Šiuolaikinė Lietuvos istorija yra giliai įpiniota į susipynusių ir besivaržančių tarpusavyje Centrinės Europos tautinių aspiracijų kompleksą. Šiame tame gambiai nušviečiamas ir ryžtingas lietuvių tautinės nepriklausomybės siekis, ir tragiškos Lietuvos pažeidžiamumo pasekmės."

(Gauta iš LR Ambasados Vašingtone)

DĖL BŪTINGĖS TERMINALO

Lietuvos Respublikos
Seimo Pirmininkui
prof. Vytautui
Landsbergiui
Lietuvos Respublikos
Premjerui
Gediminui Vagnoriui

Būtingės terminalo sta-

tyba turėtų tapti visos tautos susitelkimo simboliu.

Visos Pasaulio valstybės turi svarbiausių problemų, svarbiausių objektų statybos projektų, kuriuos įgyvendinant siekiama paspartinti ūkio vystymąsi ir sustiprinti valstybingumo pamatus.

Istorinė patirtis rodo, kad tokių objektų statybos gana dažnai būdavo skelbiamos tautinėmis. Sunkiais šalių kūrimosi ir vystymosi laikotarpiais jos sutelkdavo tautą jos išlikimo ir Nepriklausomybės išsaugojimo vardan.

Tai jokių būdu ne Klondaiko aukso karštigė ar sovietinio BAM'o statybos pavyzdžiai, bet pamokantys, padėję toms šalims suklestėti. Pavyzdžiui: Olandijoje – jūros pakrančių žemių atkavimas, statant gigantiškus apsauginius pylimus; Izraelio žydų projektai, paverčiant Palestinos dykumas žydinčiais sodais ir kt. Būtingės terminalo statyba Lietuvai, palyginti su išvardintų objektų pavyzdžiais, yra gal kiek mažesnio reikšmingumo. Tačiau manome, kad jo statyba kaip viena iš svarbiausių, galėtų būti paskelbta tautine. Reikia sudaryti sąlygas joje dalyvauti šimtams savanorių specialistų: suvirintojų, ekskavatorininkų, mokinčių, dirbti su kitais mechanizmais. Reikia sutelkti ir entuziastus, neturinčius specialybės, bet galinčius atlikti pagalbinį darbą, pasirengusius dirbti nemokamai, gal tik už maistą (sudarant bent minimalias buitines sąlygas pragyvenimui). Tarkime, galėtų dalyvauti ir kariuomenės da-

liniai.

Jeigu toks savanorių kvietimas šiai statybai išplauktų iš Lietuvos Vyriausybės (pitarus Lietuvos Respublikos Seimui), neabejojame, kad atsirastų nemažai pensijinio amžiaus žmonių (kurie jau apsirūpinę savo ateitimi), o vasaromis – studentų bei vyresnių klasių moksleivių, kurie, vadovaujami savo pedagogų, sutiktų padirbėti bendram – visos mūsų šalies labui.

Tokių kompleksinių brigadų sudarymą (viešai skelbiant apie reikalingus specialistus) būtų tikslinga pavesti šio terminalo statybos direkcijai. Norint, kad ši akcija, kuri galėtų būti vykdoma 1998 m. gegužės – spalio mėnesiais, būtų sėkminga, reikia dar šiemet, rugsėjo – spalio mėnesiais atlikti atitinkamus paruošiamuosius darbus ir bandymus. Todėl kreipiamės į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, prašydami Būtingės terminalo statybą

paskelbti pirmaeilio – valstybės saugumo – objektu.

Kviečiame visas partijas bei visuomenines organizacijas pritarti ir prisidėti, organizuojant savanorių (talkininkų) brigadas;

Kreipiamės į verslininkus, prašydami prisidėti, teikiant pašalpas, aprūpinant mechanizmais bei specialistais, kurie galėtų pakaitomis vykdyti padirbėti į šią statybą.

Tokios akcijos pravedimas būtų vienas iš mūsų tautos susitelkimo elementų, kai siekiama bendro tikslo. Manome, kad tai pakeltų Lietuvos Vyriausybės prestižą visuomenės akyse, padidintų pasitikėjimą ja. Manome, kad jeigu prie šio objekto statybos prisidėtų entuziastai iš visos Lietuvos, tuomet niekas neišdrįstų jo privatizuoti arba parduoti užsienio firmoms.

Lietuvos vienybės (Baltic Unity) organizacijos valdybos pirmininkas

Habil. dr. Vytautas Nezgada

Adomas P. Jasas

KAI TĖVIŠKĖ KONFISKUOTA...

Vis prisimenu:

Kai aš augau, mano tėviškės kieme kas pavasari žydėjo, baltais žiedais putojo aukšta aukšta plačiašakė ieva, o po ja kaimo jaunimas per talkas dainuodavo "Pragėriau žirgelį ir kamanėles..."

Jei tas gyvenimas – apgaulė, suspindus laiko žiburiuos, tai kaip sugrįžti, kur Ramaulė daubom į Ašvą vinguriuos?

O kaip sugrįžti, kur svajojau apie gyvenimo kelius – kur tu, o tėviškės artojai, dainoj pragėrei žirgelius?...

Jei tas gyvenimas – apgaulė, kodėl, kai mirsiu, šauksiu: "Va, antai puikuojasi prieš saulę Kiemely žydinti ieva?"

O kaip sugrįžti, jei nesavas, į savo tėviškės sodus, kur po audrų dar žalias klevas sūpuoja irstančius lizdus?...

Jei tas gyvenimas – apgaulė, suspindus laiko žiburiuos, tai kaip sugrįžti, kur Ramaulė daubon į Ašvą vinguriuos?

TĖVIŠKĖ NUSAVINTA

Kai ką noriu paaiškinti. Eilėraštyje "Kai tėviškė nusavinta" kartojamas žodis "apgaulė". Kodėl?

Norėdamas atkurti savo nuosavybės teisę, atsidūriau teisme. Ir štai: dabartinė tėviškės gyventojas, pasikvietusi liudininkus, tvirtino, kad mano motina (mirusi 1948 m.) dar 1940-aisiais, kai aš tėviškėje dažnai buvau, o sesers, išteklėjusios į kitą ūkį, dukros gyvendavo, neva testamentu palikusi savo ūkį tos moters vyrui, kadaise (1933 m.) tarnavusiam pas mano tėvus. Liudininkai, tarp kurių net zakristijonas su

žmona, melavo neužsimerkdami. Testamentas, atseit, dingęs. Į pabaigą, kai teisėjai aiškėja, kur teisybė, staiga atsiranda iš žemės ūkio įstaiigos kitas melagis. Girdi, aš pavėlavęs dėl savo teisių kreiptis, jų įstaigoje nesą mano anketos. Vadinasi: teismas – be pagrindo! Ir likau tada, kaip zuikelis, pakrapytas šaltu vandeniu.

Kitą dieną nuvykstu į tą įstaigą – anketa yra! Aš vėl pas teisėją, o ji: "Aš nežinau, kodėl tie žmonės taip meluoja". Taip ir liko byla nebaigta, turėjau grįžti namo.

Adomas P. Jasas

Pirmasis Šiaulių vyskupijos vyskupas Eugenijus Bartulis, 1997 m. liepos 13 d. atvykęs į Šiaulius. Už jo – buvusios šv. Petro ir Povilo bažnyčios (dabar – katedros) klebonas, monsinjoras Kleopas Jakaitis

ISPŪDINGAS MINĖJIMAS ČIKAGOJE

(Gražios Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pastangos)

Prie Laisvės kovų paminklo

Minėjimas buvo pradėtas vėliavų pakėlimu Jaunimo Centro sodelyje. Po to sekė šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje, kurioje jas aukojo kun. Juozas Vaišnys, S.J., pasakydamas šiai šventei pritaikytą pamokslą. Gražiai giedojo solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonais pritariant muzikui Mangirdui Motekaičiui.

Mišioms pasibaigus, visi susirinkome prie Laisvės kovų paminklo. Šiai programos daliai vadovavo ALT Sąjungos vicepirmininkas Petras Buchas. Jis ir tarė įžanginį žodį. Lietuvių visuomeninės veiklos veteranas Teodoras Blinstrubas uždegė aukurą. Jį palydėjo jaunosios skautės: Birutė Ankutė, Birutė Jurionaitė, Stefutė Utz ir Indrė Žukauskaitė. Trumpą, prasmingą kalbą pasakė skautininkė Marytė Utz. Ji pabrėžė, kad reikia padėti jaunimui tapti sąmoningais lietuviais, mokančiais savo kalbą, žinančiais savo tautos istoriją ir ją gerbiančiais.

Akademija Jaunimo Centre

Po to, kai Kristina Jonušaitė ir Rimas Marčiulionis padėjo gėles prie paminklo, susirinkome į Jaunimo centro didžiąją salę, kurioje įvyko pagrindinė minėjimo dalis – akademija. Buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai (vadovavo solistai Momkai), o invokaciją perskaitė kun. J. Vaišnys. Įžanginį žodį tarė Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė, vadovavusi šios dalies programai. Buvo perskaitytas negalėjusio atvykti ALT pirmininko dr. Jono Račkausko sveikinimas. Į susirinkusius jautriais žodžiais kreipėsi "Pasaulio lietuvių" redaktorius Bronius Nainys. Kalbėtojas pasidžiaugė, kad susirinko daug žmonių, nors tą dieną Čikagoje buvo daug

gegužinių, kuriose "patriotizmą" buvo galima parodyti, geriant "Utenos alų". Kalbėtojas atkreipė dėmesį į faktą, jog Lietuvoje šiuo metu daugiau mirčių, negu gimimų. "Be tautos nebus valstybės. Todėl valstybė turi sudaryti tautai sąlygas augti ir stiprėti", – akcentavo Br. Nainys.

Iš Klyvlendo atvykęs "Dirvos" redaktorius dr. Jonas Jasaitis nušvietė dabartinę Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos padėtį, nurodydamas, kas darytina, kad lietuvių tauta galėtų išlikti. Savo kalbos pradžioje jis papasakojo, kad net žodis "Lietuva" eiliniam amerikiečiui labai maža ką pasako. Tuo teko įsitikinti, kalbantis su šio krašto gyventojais, kurių dauguma net nežino, kur ta Lietuva, nieko nėra girdėję apie jos istoriją arba dabartinę padėtį. Bet ar ne patys esame dėl to kalti?

Kalbėtojas pareiškė, jog mes vis kartojame tas pačias istorijos klaidas ir iš jų nepasimokome. Juk Lietuva jau du kartus buvo išnykusi iš pasaulio žemėlapių ir tik stebuklo dėka ten vėl atsirado. Tačiau net ir šiandien, praėjus septyneriems laisvės metams, Lietuvoje labai stokoja ma tautinės savigarbos. "Kai ji išsivys, tada Lietuvos užsienio reikalų ministrui nepitruks drąsos užsienyje pasakyti žodį lietuviškai", – akcentavo dr. J. Jasaitis. O kuomet kalbėtojas pareiškė, kad "nereikia kurti visiems vėjams atviros Lietuvos", pasigirdo plojimai.

Kalbėtojas nurodė, kad dabartiniu metu lietuviai yra tarsi suskirstyti į 4 rūšis. Pirmoje vietoje yra "ypatingieji", kuriems pilietybę lyg kokį medalį suteikia pats dabartinis Prezidentas. Pirmarūšiais piliečiais laikomos ir lyg akies vyzdys globojamos "tautinės mažumos". Ypatinagai rūpinamasi, kad tik dėl ko nors neįsiveistų buvę kolonistai, kurių tikslas dar taip neseniai buvo Lietuvos nutauti-

nimas. Tik "trečiarūšiais" likę lietuviai, gyvenantys savo protėvių žemėje, kuriuos tam tikros jėgos norėtų paversti svetimųjų aptarnautojais: padavėjomis, viešbučių durininkais, juodadarbiais, geriausiu atveju – kelionių gidais. Juk Lietuva turinti būti "tiltu", "koridoriumi" ir pan. Jos ūkį esą valdys svetimi investuotojai. Jau ir dabar pilna pavyzdžių, kai lietuviai siuva "vokiškus" ar "olandiškus" drabužius, gamina kažkokios kitos šalies avalynę ir t.t. Tos svetimos kompanijos Lietuvoje perka tik darbo jėgą, atvirai džiūgaudamos, kad čia ji pigi, diktudamos savo sąlygas.

Graži meninė dalis

Meninę dalį pradėjo jauna aktorė Jūratė Jankauskaitė. Po jos į sceną išėjo Čikagoje populiari solistė Audronė Gaiziūnienė. Akomponuojant muzikui Ričardui Sokui, ji padainavo labai gražių lietuviškų dainų. Dainas keitė J. Jankauskaitės patriotinių eilėraščių deklamavimas.

Minėjimo pabaigoje padėkos žodį tarė ALTSąjungos vicepirmininkas Stasys Briedis. Visi programos dalyviai buvo pakviesti į sceną ir apdovanoti gėlėmis. Visiems atsistojus, pakiliai nuskambėjo "Lietuva brangi". Tačiau žmonės dar nesiskirstė. Didelė jų dalis susirinko bendriems pietums Jaunimo Centro kavinėje.

Minėjimas neprailgo, nes akademinė ir meninė dalis tęsėsi tik apie pusantros valandos. Tai nuopelnas rengėjų, kurie sugebėjo sudaryti įdomią programą. Gaila, jog čia negalėjo asmeniškai dalyvauti Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdybos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Tačiau reikia manyti, jog ateityje jį vėl galėsime visur matyti.

Edvardas Šulaitis

Petras Buchas ir Teodoras Blinstrubas uždega aukurą prie Laisvės kovų paminklo E. Šulaičio nuotr.

R. Marčiulionis ir K. Jonušaitė, padėję gėles prie Laisvės kovų paminklo E. Šulaičio nuotr.

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė – Tautos šventės akademinės dalies vadovė E. Šulaičio nuotr.

Solistai – Vaclovas ir Margarita Momkai gieda himnus Tautos šventės minėjime E. Šulaičio nuotr.

ALTs surengtame Tautos šventės minėjime. Priekyje (iš kairės): T. Blinstrubas, B. Nainys, J. Žygas, kun. J. Vaišnys ir kt. E. Šulaičio nuotr.

Po Tautos šventės minėjimo. Iš kairės: R. Kučienė, S. Briedis, Z. Juškevičienė, B. Nainys, I. Kriaučeliūnienė, J. Jasaitis, J. Budrienė E. Šulaičio nuotr.

RUGSĖJO 8-OJI ANGELŲ MIESTE

Feliksas Masaitis

ALTS-gos Los Angeles skyrius rugsėjo 7 d. surengė Tautos šventės minėjimą. Kaip ir visada, minėjimas pradėtas vėliavų pakėlimu šv. Kazimiero parapijos kieme. Pakėlimui vadovavo Juozo Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karūža. Vėliavas pakėlus, organizacijos su vėliavomis ir visi dalyviai suėjo į bažnyčią iškilmingoms pamaldoms. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Aloyzas Volskis. Mišių metu jam asistavo svečias iš Lietuvos – Švėkšnos parapijos klebonas kun. Petras Stukas ir kun. Stanislovas Anūzis. Pastarasis skiriamas naujuoju šios parapijos vikaru vietoje kun. Aloyzo Volskio, kuris išsikelia į Detroitą. Dievo apvaizdos parapijos administratoriaus pareigoms. Kadangi tai buvo paskutinis šioje bažnyčioje kun. A. Volskio pamokslas, jis buvo palydėtas ilgais plovimais. Galingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio.

Po pamaldų, atsigaivinę apatinėje salėje, rinkomės į viršutinę salę oficialiam

šventės minėjimui. Skyriaus pirmininkei Rūtai Sakienei dėl ligos minėjime dalyvauti negalint, jį pradėjo vicepirmininkas Juozas Raibys, pakviesdamas solistą Antaną Polikaitį sugiedoti Amerikos himną. Pagrindiniu ir vieninteliu šios šventės kalbėtoju pakviestas Lietuvos generalinis Garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. V. Čekanauską kalbant girdime dažnokai. Jo kalbos visada turiningos ir įdomios. Tačiau ši kartą jo kalbos tema buvo labai aktuali, nes pasiremdamas Lietuvos spaudoje paskelbtomis žiniomis ir ne visiems žinomais faktais, jis įdomiai atpasakojo dabartinę Lietuvos politinę, visuomeninę bei ekonominę padėtį, vietomis nevengdamas ir lengvo humoro. Klausytojai jam atsidėjo gausiais plovimais.

Meninę dalį paprašytas praveisti rež. Petras Maželis pristatė deklamatorę Sigutę Mikutaitytę ir nesenai iš Lietuvos atvykusią kanklininkę Amandą Ragauskaitę.

S. Mikutaitytę vietos lietuviai jau pažįsta kaip talen-

tingą aktorę, kuri ne kartą įrodė savo sugebėjimus, vaidindama dramose "Valdovas", "Žmonės ir beržai", bet ypatingai sužibėjusią dramoje "Krikšto vanduo", kurioji ji vaidino Mergaitę su žalčiais. Ji padeklamavo Antano Miškinio eilėraštį, parašytą ant berželio tošės ir Jono Meiko "Semeniškių idilę", kurioje gražiai aprašytas poeto gimtasis kaimas, jo žmonės, papročiai ir gamta. Amanda Ragauskaitė, kuri kanklių meno mokėsi Kauno pirmoje muzikos mokykloje, vėliau grojo folkloro ansamblyje "Tututis", o dabar studijuoja ir mokytojauja šeštadieninėje mokykloje, labai švelniai paskambino liaudies dainą "Ant kalno malūnėlis", Kručo valsą "O kad turėtau aukso kalnus" ir Puskunigio "Dainą apie senovę".

Programai pasibaigus, sekė vaisės, kurių dalyviai buvo pakviesti į apatinę salę susipažinimui su naujuoju parapijos vikaru, kun. Stanislovu Anūziu ir atsisveikinimui su buvusiu vikaru kun. A. Volskiu.

Los Angeles padangėje

Vytautas Šeštokas

LIETUVIŲ PARAPIJOS KUNIGŲ PASIKEITIMAS

Į šv. Kazimiero parapijos bažnyčią iš Lietuvos atvyko 41 metų amžiaus kunigas Stanislovas Anūzis, kuris čia gyvens ir bus klebono, prelato Algirdo Olšausko pagalbininkas. Dabartinis pagalbininkas, kuris čia išgyveno beveik 3 metus – kunigas Aloyzas Volskis išvyko į Detroitą dirbti lietuvių bažnyčios klebonu.

Šios parapijos emeritus, prel. Jonas Kučingis, dažnai talkinantis bažnytiniuose ir kultūriniuose reikaluose, sulaukė svečio iš Lietuvos – Švėkšnos klebono Petro Stuko, kuris čia paviešės šiek tiek laiko. Malonu pažymėti, kad prelatas J. Kučingis, jau ruošia spaudai antrąją savo knygą. Sveikiname prelata, ir toliau aktyviai dirbantį kultūrinį darbą.

BANKETAS RADIJUI REMTI

Norint finansiškai paremti lietuvių radijo laidą, kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, rugsėjo 28 d., sekmadienį, 12 val. p.p. rengiamas banketas šv. Kazimiero parapijos salėje.

Meninę programą atliks trys sesutės Grikavičiūtės, kurios jau žinomos Kalifornijoje, išleidusios savo dainų kasetę. Jų nuostabus dainavimas jaudina širdis. Skanios lietuviškos vaisės, puikus vynas, padovanotas Albino Markevičiaus, turtinga loterija bei kovingos varžybos pavairins mūsų draugiško susibūrimo valandas. Šokiams gros ir dainuos akordeonistas iš Lietuvos Česlovas Geštautas. Publika reaguoja entuziastingai.

Baliaus programa bus filmuojama kino juostoje. Įėjimo auka – \$15 dol. Bilietus ar stalus prašome užsisakyti pas Albiną Mitkevičių, tel. 213-662-6413. Jus kviečia radijo klubo valdyba.

LIETUVIŲ DIENOS – METINĖ ŠVENTĖ

Dar prieš 30 metų įvestos buvusio parapijos klebono prelato Jono Kučingio dėka, Lietuvos dienos tapo mūsų

tradicija. Tai metinė šventė, į kurią atvyksta tūkstančiai dalyvių – lietuvių ir užsieniečių. Spalio 4-5 dienomis numatyta įvairi ir įdomi programa Lietuvių parapijoje. Ši šventė padės išryškinti turtinę Lietuvos kultūrą, garbingą praeitį ir nuostabias tradicijas.

Dvi dienas scenoje vyks meno kolektyvų pasirodymai. Bus prekiaujama tautodailininkų dirbiniais, suvenyrais ir maistu. Meninę programą atliks etnografinis ansamblis "Ūkana" iš Seattle. Lietuvos liaudies šokius šoks "Vyčiai" iš Čikagos ir "Spindulys" iš Los Angeles. Latvių liaudies šokius šoks svečiai iš latvių bendruomenės. Šiemet Lietuvių dienų Garbės pirmininkas – vysk. P. Baltakis.

Dvi dienas truksianti lietuvių šventė suteiks visiems jos dalyviams malonių išpūdžių, apie kuriuos plačiai parašys ir užsieniečių spauda. Spausdinamas specialus leidinys lietuvių ir anglų kalba.

BALFO SEIMAS

Spalio 18-19 dienomis Los Angeles, CA, rengiamas BALFO 24-tasis seimas ir visų Amerikos BALFO direktorių suvažiavimas. Jis

(Nukelta į 7 psl.)

Lietuvos įvykių SUKAKTYS

(Iš Eltos pranešimų)

Rugsėjo 16-oji:

1390 m. Vilniuje buvo nužudytas Algirdo sūnus Kari-gaila, Mstislavo kunigaikštis. Jis buvo paimtas į nelaisvę, kai vadovavo Vilniaus Kreivosios pilies gynimui nuo kryžiuočių.

1988 m. išėjo pirmasis Sąjūdžio savaitraščio "Atgimimas" numeris.

Rugsėjo 18-oji:

Prieš 190 metų (1807) Vilniuje mirė Pranciškus Smuglevičius, dailininkas tapytojas, profesorius, žymus portretistas, Vilniaus universitete įsteigęs piešimo ir tapybos katedrą, vadovavęs jai, sukūręs daug istorinės tematikos paveikslų, dekoravęs kai kurių Lenkijos dvarų statinius.

1873 m. Rimkūnuose (netoli Pakruojo) gimė Juozapas Skvireckas, Kauno arkivyskupas metropolitas, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, išvertęs į lietuvių kalbą Šventąjį Raštą, kartu su kitais įkūręs Lietuvos katalikų mokslo akademiją, vadovavęs jai. Mirė 1959 12 03 Zamse (Austrijoje).

1917 m. (t.y. prieš 80 metų) Vilniuje prasidėjo 5 dienas trukusi Lietuvių konferencija (dar vadinama Seimu), kurioje 214 atstovų iš visos Lietuvos priėmė rezoliuciją, pasisakydami už nepriklausomą demokratinę Lietuvą su savo valstybinėmis sienomis.

Rugsėjo 19 d.:

1551 m. Fontenblo mieste, Prancūzijoje, gimė Henrikas Valua, būsimasis Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius, po to dar dvejus metus buvęs Prancūzijos karaliumi.

Rugsėjo 20-oji:

1869 m. Maleišiuose, netoli Anykščių, gimė Juozas Tumas-Vaižgantas – kunigas, lietuvių literatūros klasikas, publicistas, vienas Lietuvių krikščionių demokratų partijos steigėjų. Mirė 1933 04 29 Kaune.

Prieš 85 metus (1902) Pabiržėje gimė Antanas Budriūnas – kompozitorius, choro dirigentas, parašęs straipsnių muzikos istorijos klausimais. Jo iniciatyva buvo surengta Šaulių sąjungos dainų šventė Kaune. Mirė 1966 10 05 Vilniuje.

1935 m. Klaipėdos dramos teatre įvyko pirmasis spektaklis – Kazio Inčičiaus "Vincas Kudirka". Pirmąją trupę sudarė Šiaurės lietuvių dramos teatro aktoriai.

Rugsėjo 21-oji:

1914 m. įsteigta Lietuvių draugija nuo karo nukentėjusiems šelpiti. Buvo organizuojami maitinimo punktai prie geležinkelio stočių, karo pabėgėlių vaikų prieglaudos.

1914 m. Čikagoje įvyko politinis Amerikos lietuvių suvažiavimas, pavadintas Seimu. Sudaryta Amerikos lietuvių Tautos taryba, vėliau pasivadinusį Lietuvos Valstybės Taryba ir priėmusi Vasario 16-osios aktą.

1935 m. lėktuvu "Lituanika - 2" Feliksas Vaitkus perskrido Atlantą.

Rugsėjo 22-oji:

1236 m. per Pirmąjį Kryžiaus žygį į Lietuvą tarp kalavijuočių ir žemaičių įvyko Saulės mūšis, kurį laimėjo žemaičiai. Po mūšio iš karto sukilo kuršiai, žemgaliai, sėliai. Kalavijuočiai neteko visų Daugavos kairiajame krante užkariautų žemių.

1796 m. Jovaišiskėje, netoli Plungės, gimė Juozapas Čiulda, palikęs lietuvių kalbos gramatikos rankraštį, rašęs lietuviškus ir lenkiškus eilėraščius.

1875 m. Varėnoje gimė Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, žymus lietuvių dailininkas, kompozitorius.

1921 m. Lietuva tapo Tautų Sąjungos nare.

1969 m. Kaune, eidamas 84-uosius metus, mirė buvęs Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis.

Rugsėjo 23-oji:

1824 m. Romoje gimė Boleslovas Mykolas Ruseckas, dailininkas tapytojas. Mokėsi Peterburgo dailės akademijoje, tobulinosi Romoje. Gyveno ir kūrė Vilniuje. Mirė 1913 01 31.

Prieš 90 metų (1907) Šiauliuose gimė Antanas Rūkas, poetas, prozininkas, dramaturgas, vaidinęs "Vaidilos teatre", karo metais pasitraukęs į JAV. Mirė 1967 06 21 Čikagoje.

1926 m. Kaune pradėjo veikti Žemės ūkio rūmai, kurie rūpinosi Lietuvos ūkininkų reikalais, suteikdavo paskolas technikos, grūdų pirkimui, organizavo, gyvulių priežiūros, namų ūkio, audimo kursus, parodas, ekskursijas. Leido laikraštį "Ūkininko patarėjas".

1931 m. Šiaulių dramos teatras (tada Valstybės teatro Šiaulių skyrius) parodė savo pirmąjį spektaklį – K. Gocio "Princesę Turandot". Po trejų metų teatras tapo nepriklausomu ir buvo pavadintas Šiaurės Lietuvos teatru.

Los Angeles padangėje

įvyks Šv. Kazimiero parapijos ir Tautinių namų salėse. Seimą rengia Los Angeles BALFo skyrius. Jo pirmininkas ir direktorius Rimtautas Dapšys, pasikvietęs darbščią valdybą, gali ir "kalnus nuversti".

BALFo Centro valdybos pirmininkė, čikagietė Maria Rudienė skaitys pranešimą apie ilgametę BALFo veiklą, kuri šiuo metu labai išsiplėtė Lietuvoje. Teikiama vis didesnė materialinė pagalba skurstantiems. Seimas bus

(Atkelta iš 6 psl.)

užbaigtas banketu ir iškilminga programa.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ – PROFESIONALŲ VEIKLA LIETUVOJE

Lietuvai atgavus nepriklausomybę vis daugiau ir daugiau mūsų užjūrio tautiečių vyksta aplankyti tėvų žemę. Svarbiausia yra parodyti Lietuvos gyventojams, kokią pažangą pasiekė išeivijos lietuviai profesinėje ir kultūrinėje veikloje.

nėje veikloje.

Los Angeles lietuvių telkinio architektas Edmundas Arbas jau nebe pirmą kartą lanko Lietuvą ir ten kiekviena proga garsina išeivijos lietuvių vardą. Lietuvoje rengiamos jo ir kitų architektų darbų parodos. Šią vasarą jis du mėnesius viešėjo Lietuvoje, surengė parodą Kauno filharmonijoje, aplankė daugelį vietovių, kuriose pasakojo tautiečiams apie Amerikos architektūrą ir užsienio lietuvių pasiekimus.

KONCERTŲ CIKLAS "DRAUGUI" PAREMTI

Koncertuose bus atliekami operečių ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Programą atliks svečiai iš Lietuvos: Aušra Cicėnaitė – sopranas, Valdas Vyšniauskas – tenoras ir Eugenija Kuprytė – akompaniatorė.

Dabar plačiau susipažinkime su kiekvienu atskirai. Aušra Cicėnaitė 1988 m. baigė Valstybinę konservatoriją (Muzikos akademiją), prof. V. Prudnikovo dainavimo klasę. Nuo 1990 m. – Kauno Muzikinio teatro solistė. Jaunoji dainininkė, matyt, yra darbšti, operose atlikusi jau gana daug vaidmenų. Čia paminėsiu Celiną partiją – W.A. Mozart "Don Žuane", Džildos rolę – G. Verdi "Rigoletto", Marceliną – L. van Beethoven operoje "Fidelio", Adiną – G. Donizetti operoje "Meilės eliksyras", Margaritą – Ch. Gounod operoje "Faustas", Rūtelę – K.V. Banaičio operoje "Jūratė ir Kastytis". Vaidmenys operetėse: Deizi – Abrahamo operetėje "Balius Savojoje", Stasi – Kolmano operetėje "Silva", Meibl – Kolmano operetėje "Cirko princesė", Adelė – J. Strauss operetėje "Šikšnosparnis", Bella – Fr. Lehara

operetėje "Paganinis", Lia Sau – Abrahamo operetėje "Viktorija ir jos husaras".

Taip pat yra verta paminėti miuziklą "Vestsaido istorija". Turiu po ranka 1995 spalio mėnesio "Kauno dieną", kuriame tas pastatymas plačiau aprašytas. Rašinio autorė Alina Ramanauskienė ne vien tik glosto, bet silpnas ar blogesnes vietas iškelia. Ji rašo: "Spalio 21-ąją įvykusi "Vestsaido istorijos" premjera šiais metais buvo pirmoji teatre. Beje, ši veikala pastatyti Kaune didžia dalimi įtaigojo tautietis iš Amerikos, kompozitorius D. Lapinskas. Jis ketino ir diriguoti spektaklį. Deja, jau pirmųjų repeticijų metu paaiškėjo, jog p. Lapinskas spektakliui vadovauti jokių būdu nepajėgs. Visos sudėtingos simfonizacijos partitūros studijos buvo perduotos gabiam maestro J. Geniušui.

Stipriu pagiriamuoju žodžiu išsyk norėtusi pamaloninti pagrindinio – Tonio vaidmens atlikėją V. Vyšniauską. Muzikos akademijos V kurso, prof. V. Noreikos studentas turi ištis malonaus tembro, lanksčios frazuotės tenorą, tikslų ritmo pojūtį ir

visai neblogą, organišką, betarpišką vaidybos techniką. Tonio mylimąją, švelniąją puertorikietę Mariją teko matyti vaidinant ir girdėti dainuojant dviem teatro aktorėms – A. Cicėnaitei ir L. Valantiejuitei. Pirmoji, nors jauna, jau yra teatro primadona. Tą ji patvirtino ir šis. Dainininkės balsas buvo gražiai sustyguotas, maloniai, lygiai skambėjo tiek aukštame, tiek viduriniame registruose. Be to, A. Cicėnaitė yra jautri, dėmesinga, muzikali ir (koks retas derinys) labai racionali partnerė".

Valdas Vyšniauskas, Lietuvos Muzikos akademijos magistrantas. Koncertinę veiklą pradėjo 1991 m., dainuodamas Muzikos akademijos bei kitose Lietuvos miestų scenose. Dalyvavo keliuose vokalistų konkursuose ir yra J. Gruodžio 110-sioms metinėms skirtos respublikinio vokalistų konkurso 3-os premijos laimėtojas. Jau trejetą sykių jam teko talkinti Čikagos lietuvių operai ir ta pačia proga koncertuoti Čikagos lietuviams. Operos solisto karjerą jis pradėjo 1994 m., debiutuodamas Vilniaus operos teatre, atlik-

damas Gastono vaidmenį G. Verdi "Traviatoje". Sukūrė daug antraeilių ir pagrindinių vaidmenų, kuriuos atliko Vilniaus operos teatro ir Kauno muzikinio teatro scenose. Buvo pakviestas į L. Bernšteino miuziklo "Vestsaido

istorija" atlikti pagrindinį Tonio vaidmenį.

Yra sukūręs šiuos vaidmenis: Žozefas – G. Verdi "Traviata", Lenskis – P. Čaikovskio operoje "Eugenijus

(Nukelta į 8 psl.)

Solistai – Vaidas Vyšniauskas ir Aušra Cicėnaitė Bernšteino "Westside Story" Jono Daniūno nuotr.

Pianistė Eugenija Kuprytė Algimanto Žiziūno nuotr.

Satisfaction in the Land of Opportunity
Answers for U.S. Immigrants and refugees

Pioneer Living Series®
♦ Raimonda Mikatavage ♦

"This book will help you find a new world, without losing yourself in it."

— Dr. Jonas Jasaitis, Editor, DIRVA

"Some extremely valuable insights and explanations of cultural differences..."

— Amy Southwick, English Language America

"Full of resources and proven strategies for a quick adjustment."

— Judy Priven, author of Hello! USA

Over one million new immigrants come to the U.S. each year. Finally – here is a book that teaches the personal and professional strategies necessary for success in America. Based on expert advice in areas of education, money, health, relationships, careers. The author, Raimonda Mikatavage, came to USA from Lithuania. Her work has been applauded with a Governor's Citation from the State of Maryland.

Simple format, in simple English; understood by readers with limited English proficiency.

208 pages, 8 1/2 x 11, ISBN: 0-9647213-6-8 (Pub: July '97)

To order this book, send \$19.95 plus \$2 for shipping within the U.S., \$6 for shipping outside the U.S. For each additional book, add \$1 for shipping. (Personal, bank, and traveler's checks accepted.) Send to:

Melodija Books
P.O. Box 689
Hampstead, MD 21074 USA

Tel. (410) 374-3117 Fax. (410) 374-3569

E-mail: raimonda@atscom.net

Give the gift of knowledge!

KONCERTŲ CIKLAS "DRAUGUI" PAREMTI

(Atkelta iš 7 psl.)

Onieginas", Kasijo – G. Verdi operoje "Otello", Artūras – G. Donicetti "Liucija di Lammermur" ir Ramiuzenas – J. Strauss operetėje "Šikšnosparnis". Yra pakviestas kitais metais dainuoti Čikagos lietuvių operoje.

Eugenija Kuprytė gimė 1975 m. Vilniuje. 1993 m. baigė M.K. Čiurlionio menų gimnaziją. 1995 m. J. Gruodžio pianistų – koncertmeisterių konkurso laureatė. 1995 m. tobulinosi tarptautiniuose meistriškumo ("Internationale Meisterkurse fuer Klavier") Šveicarijoje, Ciuriche, pas prof. R.Buchbinder. 1995

m. koncertavo tarptautiniame muzikos festivalyje, bei 39-oje LFB studijų savaitėje "Lietuva: Jos ateities vizija", Čikagoje. 1996 m. dalyvavo tarptautiniuose meistriškumo kursuose Austrijoje ("Wiener Meisterkurse"), kuriems vadovavo Vienos Aukštosios muzikos mokyklos profesorius A.Jenner. Šiuo metu mokosi Lietuvos muzikos akademijos prof. O. Šteinger fortepijono klasėje.

Numatyti šie koncertai:

Spalio 4 d. – Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje.

Spalio 5 d. – Čikagoje, Jaunimo centre.

Spalio 12 d. – Los Angeles – rengia Dalilė Polikaitienė.

Spalio 18 d. – Cleveland – rengia Dalia Puškorienė ir LB.

Spalio 19 d. – Detrote – ats. Vytautas Petrulis ir LF bičiuliai.

Lapkričio 5 d. – St. Petersburg – ats. Angelė Karnienė.

Visi rengėjai turi savo komitetus.

Nuo spalio 20 d. iki lapkričio 3 d. šie muzikai lankysis Kanadoje. Ten koncertais rūpinasi Vytautas Kulnys.

J.Žygas

UŽBAIKIME MILIJONĄ

Vėl siunčiame laiškus Jums, mielieji "Draugo" fondo garbės nariai, nariai, rėmėjai ir visi "Draugo" skaitytojai, skelbdami 1997 metų lėšų telkimo rudens vąj, kad užbaigtume milijoninį "Draugo" fondo kapitalą. Iki šiol jau surinkome 639,887 dolerius per ketverius metus. Vąj išlaidos per tą laikotarpį sudarė 20,129 dol., arba 4% nuo sutelktų lėšų. Sėkmingų DF investavimo komisijos pastangų dėka, investuotas 590,000 dolerių kapitalas vertybių biržoje 1997.08.24

buvo vertas 769,503 dolerius, su 179,503 dol. prieaugliu, sudarančiu 31% nuo investuotų lėšų. Deja, tas prieauglis nuolat keičiasi, svyruojant biržos vertei, tačiau sutelkus apie 200,000 dolerių prie dabartinio "Draugo" fondo kapitalo, bus galima drąsiai tvirtinti, kad jau užbaigėme milijoną.

Rudens vąjus prasidėjo rugsėjo pradžioje ir tęsis iki šių metų pabaigos. Kiekvienas Jūsų įnašas "Draugo" fondui yra labai svarbus ir labai laukiamas.

Nuoširdžiai kviečiame Jus įstoti nariais su 200 dolerių įnašu, jei to dar nepadarėte. "Draugo" fondo garbės narius, narius ir rėmėjus labai prašome papildyti ankstyvesnius įnašus. Visus kviečiame parašyti čekį "Draugas Foundation" vardu ir mums atsiųsti. Aukos "Draugo" fondui yra nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Su gilia pagarba

"Draugo" fondo direktorių tarybos vardu:

Bronius Juodelis

Tarybos pirmininkas

LIETUVIŲ OPERA

Gerbiamieji Operos geradariai!

Lietuvių Opera praėjusį pavasarį užbaigė 41-ąjį veiklos sezoną Flotow'o "Martos" operos spektakliu, kuriuo gerėjosi lietuvių visuomenė. Užsienio lietuvių kultūrinėje veikloje yra nepakartojamas įvykis, kad mes galime džiaugtis nors vienu operos spektakliu. Iš mūsų veiklos jau išnyko kultūros kongresai, nustojo veikę ansambliai, sunyko chorai, nebeskelbiami kai kurie literatūros veikalų konkursai. Liko dar vienintelis platesnio pobūdžio renginys – operos spektaklis.

Tačiau ir tam vienam

spektakliui paruošti reikia daug daugiau pastangų, negu jų reikėdavo praėjusioje, kai būdavo ruošiami net penki operos spektakliai. Jei anuomet užsienio lietuvių kultūrinė veikla klestėjo, tai dabar ji žymiai susilpnėjo. Bet Lietuvių Opera, Jums padedant ir toliau tęsia savo veiklą.

Lietuva dar negali padėti užsienio lietuvių veiklai, todėl prašome Jūsų pagalbos. Dabar platinamos laimėjimų knygutės, kuriose yra po 11 bilietų. Vienas (nemokamas) bilietas skiriamas tam, kuris juos platina arba ir sau užsirašo. Tad prašome tik 10 dolerių už 11 bilietų. Laimingų-

jų bilietų traukimas įvyks lapkričio 15 d. Operos baliaus metu Jaunimo Centre Čikagoje. Jei prisimintumėte savo Operą dar ir pinigine auka, būtume nuoširdžiai dėkingi. Primename, kad auką galima nurašyti nuo savo pajamų mokesčių.

Pavasarių bus statoma Johann Strauss operetė "Čigonų baronas". Šio spektaklio dirigentas ir meno vadovas – muzikas Alvydas Vasaitis.

Laukiame Jūsų palankumo ir iš anksto dėkojame už Jūsų paramą.

Lietuvių Opera

SPORTO ŽINIOS

BALTIEČIŲ VYRŲ KREPŠINIO TURNYRAS TORONTE

Kaip jau buvo minėta, Toronto PPSK "Aušra" rengia baltiečių vyrų krepšinio turnyrą 1997 m. spalio 24, 25 ir 26 dienomis Centennial College, Progress Campus, at Markham Rd. and Progress Ave., Scarborough, Ont.

Pagal pradinis duomenis, turnyre tikimasi turėti 8-12 komandų. Komandas, ku-

rios numato dalyvauti turnyre, prašome pranešti apie savo išankstinę registraciją iki spalio 1 d. jo vadovui Rimui Miečiui, šiuo adresu: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etibicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Telefonas: (416)-234-0878, faksas: 416-234-8506. E-mail: rmičius@aol.com Galutinė komandų registracija – 1997 m. spalio 15 d. Norinčius gauti išsamesnių žinių, prašome kreip-

tis į R. Miečių. Rengėjai

ŠALFASS-gos SUVAŽIAVIMAS

1997 metų visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas šaukiamas lapkričio 22 d., šeštadienį, Toronto Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. 416-532-3311. Pradžią – 11 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos sta-

tutą, suvažiavime sprendžiama dalyvauja sporto klubų išrinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų igaliojiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintieji asmenys.

Smulkesnę informaciją gauna ŠALFASS-gos sporto klubai ir sąjungos pareigūnai. Organizacijas ar asmenis, norinčius gauti išsamias žinias arba pateikti pasiūlymus, prašome kreiptis į ŠALFASS-gos Centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Tel. 416-767-6520, faksas: 416-760-9843.

Suvažiavimo darbotvarkė ir kitokia tolimesnė informacija bus skelbiama vėliau.

Sporto klubus, sąjungos pareigūnus ir sporto darbuotojus prašome visu rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime kuo gausiau dalyvauti.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

Trumpi pranešimai

SIŪLYKITE KANDIDATUS

Prelatas Juozas Prunskis yra įsteigęs fondą, kurį tvarkyti pavedė LB Socialinei tarybai. Mecenato pageidavimu ir nurodymu, gautais procentais reikia apdovanoti ir pagerbti virš 65 m. amžiaus asmenį, už nuopelnus katalikiškoje labdaringoje veikloje. Organizacijos ir pavieniai asmenys gali siūlyti (raštu) kandidatus. Kandidatų įvertinimui ir atrinkimui sudaryta komisija: Birutė Jasaitienė, dr. Petras Kisieliū, Marija Remienė ir Juozas Žygas – pirmininkas. Siūlant reikia parašyti trumpą asmens biografiją ir nurodyti jo veiklą. Pasiūlymai turi būti gauti iki lapkričio 1d. Siųsti: J. Žygas, 9604 S. Karlov, Oak Lawn, IL 60453. J.Ž.

TASMANIJOS UNIVERSITETE

Jau vienuoliktą kartą, kai Tasmanijos universitete veikia Lietuvos Studijų Sambūris. Sambūrio svarbiausias tikslas: skatinti akademines studijas apie Lietuvą ir lietuvių anglų kalbą. Nemažai jau pasiekta: užbaigtos 3 disertacijos (2 Ph.D., 1 Honours) ir du stambesni moksliniai darbai apie Lietuvą Tas-

LIETUVIS SPORTININKAS

Šiomet, rugsėjo 25 d. Amerikos masto savaitinis sporto žurnalas "Sports Illustrated" savo viršelyje išspausdino pasižymėjusio lietuvių sportininko Juozo Jurevičiaus nuotrauką. Juozas lanko Penn State universitetą, kuriame baigia humanitarinius mokslus. Jis dalyvauja universiteto futbolo komandoje, priklausančioje aukšto lygio "Big Ten" sporto sąjungai.

Leidinyje "Sports Illustrated" Penn State komanda išrinkta kaip tobuliausia iš visų Amerikos universitetų komandų. Juozas yra "gaudytojas" (wide receiver) ir laikomas viena iš komandos žvaigždžių. Pernai jis pagavo sviedinį 41 kartus.

Juozas – Viliaus ir Laimos Jurevičių sūnus, gimęs ir augęs Cleveland, OH, lankė Lake Catholic gimnaziją kurioje, žaisdamas futbolą, patraukė dėmesį ir buvo pakviestas (su atletine stipendija) į vieną iš didžiausių Amerikos universitetų. Šiuo metu jo meistriškumą stebi Amerikos profesionaliojo futbolo lygos (National Football League) atstovai.

Raimundas Butkus

manijos universitete. Dabar ruošiamos dar 2 disertacijos. Atspausdinta virš 100 originalių straipsnių bei mokslo darbų apie Lietuvą anglų kalba.

Sambūris išleido ir išplatino 10 "Lith. Papers" žurnalo numerių ir 2 knygas. Tasmanijos universitete įvedė \$4500 lietuvišką stipendiją, nors Australijos sąlygomis nepaprastai sunku tokią sumą surinkti kasmet.

A.Taškūnas

"DIRVOS" NOVELĖS KONKURSO JURY

Šiomet "Dirvos" novelės konkurso jury sudaryta iš Los Angeles gyvenančių rašytojų ir žurnalistų.

Gerbiamą rašytoją Alė Rūtą, bendradarbiaudama su p. R. Sakiene – Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus pirmininke, sudarė šią konkursui atsiųstų novelių vertinimo komisiją: Alė Rūta, Algirdas Gustaitis, Vytautas Šeštakas.

Pagal konkurso nuostatus skiriamos dvi premijos iš Simo Kašelionio palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania: pirmoji – \$500, antroji \$300.

Vaclovas Mažeika
Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

PASAKOS IR NE PASAKOS

Vladas Vijeikis

Kai išmokome skaityti, pasijutome labai aukštai pažengę mokslo pasaulyje. Griebėmės knygų. Tuo laikotarpiu įdomiausia buvo pasakos. Kas per nuostabus pasaulis! Štai pelenė patenka į balių tarp didžiūnų. Ten ir princas, kuris sužavėtas jos grožiu. Toliau nepasakosiu, nes visi žino, kaip atsitiko. Pelenė ištekėjo už princo. Koks nuostabus pasaulis...

Šiais laikais, kad ir kitaip, bet atsitinka. Sekretorė, pasėdėjusi ant savo bosų kelių ir dar kaip kitaip, tampa jo žmona. Jai nebereikia laužyti savo nagelių prie rašomosios mašinėlės. Dabar ji paglosto savo buvusio bosų nuplikusią galvą ir joks nudažytas nagelis nenukenčia.

Bet atsitinka, kad bosas atsiveda savo žmonelę į įstai-gą ir paskiria jai pareigas. Gal ne tiek pareigas, kiek algą, kuri labai gražiai papildo atostogas Floridoje ar Havajuose. Visa įstaiga labai nusi-gandusi. Žmonelė sėdi, dažo nagelius ir žiūri į laikrodį. Kas gali jai ką nors pasakyti. Pagaliau pats bosas, grįžęs namo, bando šokią tokią pastabėlę vakarienės metu įterpti dėl neatliktų darbų. O žmonelė išleidžia labai ryškų pareiškimą: "dar vienas toks žodis ir šianakt miegosiu ant sofų kartu su mūsų katinu". Čia visas bosų autoritetas pavirsta į š..., kaip sniegas Donelaičio poemoje.

Grįžtant prie pasakos. Įdomu būtų sužinoti, kaip sekėsi princui, kada gerosios fejos burtai pranyko. Ar ta kuklioji pelenė nepakeitė savo švelnaus būdo, tapusi princese. Gal ji irgi pradėjo pjauti savo prinčą ir reikalauti geros tarnybos karalijoje. Gaila, bet pasakos baigiasi tik su gražiais pranašavimais. Gyvenime taip nėra.

Prieš nekurį laiką pakilo mažas ginčelis apie Karininkų rūmus Kaune, kurie populiariai buvo vadinami "Trys milžinai". Mat ant stogo stovėjo trys dideli senovės lietuvių kartai. Ginčelis buvo mažas. Galima būtų pavadinti

"audra šaukšte". Įtariu, kad rūmų kritikai buvo užvaldyti pavydo jausmų. Mano draugas Florijonas pritaria.

– Žinoma, kad pavydas. Prisipažinsiu, kad ir aš prie tų pavyduolių prisidėčiau. Mat kai buvau kareivis, tai manęs neleido. Ką kalbėti apie tris milžinus, jeigu ir į puskarininkų ramovę buvo uždrausta, kad nesuardyčiau vadų į orumo. O civiliu būdamas, negalėjau patekti todėl, kad neturėjau pakankamai pinigų. Tai taip ir neteko pamatyti tų prašmatnybių viduje. Tik praeinant nuo stogo piktai žiūrėjo trys milžinai ir saugojo namų prakilnybę. Ta proga pagalvojau jeigu tokius rūmus būtų turėję mokytojai, tai ten tupėtų trys pelėdos ir gal ir man būtų leidžiama įžengti. Bet tokių nei kitokių nebuvo. O dar būtų įdomiau jeigu moterys būtų turėjusios savo rūmus. Tai ant stogo stovėtų trys gracijos.

– Florijonai, ką tu. Trys gracijos vaizduojamos nuogos.

– Tai čia ir yra visas įdomumas. Pakeiskime temą. Ateina viena gracija.

Pasirodė Florijonienė. Bet man atrodo, kad ji – buvusi gracija, išėjusi į pensiją.

Florijonienėi, atrodo, buvo nuobodu mūsų draugėje, tad greit pasitraukė į savo buduarą, o mes tęsėme pokalbį toliau. Florijonas sako:

– Ta nelygybė tęsiasi ir toliau. Štai "Lithuanian Mercy" ruošia balių. Ir ne bet koki, bet vadinasi "Vilties vėjai". Ir su tais vėjais, kokie jie bebūtų, bus susitinkama laive. Rengėjai žada prašmatnybes, kurių dar niekas nesugebėjo pateikti. Primena, kad reikia atvykti vakariniiais rūbais apsisiautus. Tai štai ir vėl negalėsiu pakliūti. Neturiu vakarinių apdarų. Nežinau, net kaip jie atrodo. O be to laive aš tuojau susergu jūros liga. Tai koks čia balius tokiose apystovose?

Dėl šitų "Vilties vėjų" per daug nepergyvenu, bet kad su trim milžiniais neteko susitikti, tai gaila.

– Florijonai, – sakau, – nenusimink. Kada mūsų visuomenės veikėjai rengs balių nudistų (nuogalių) klube, tai ir mes galėsime pasirodyti. Kaip žinai, ten nereikia jokių brangių parėdalu.

– Kokia puiki mintis, – šūktelėjo Florijonas, – reikės pasiūlyti bendruomenei. Jie ieško naujų idėjų.

VIENO PASAULIO DIENA KULTŪROS DARŽELIUOSE

Stefanija Stasienė

1997 m. rugsėjo 14 d. – gražią rudens sekmadienio popietę į Rockefeller parką rinkosi klyvlendiečiai į tradicinę Vieno Pasaulio dienos šventę. Rockefeller parkas – tikra Cleveland'o puošmena. Čia tarp pavėsingų medžių vingiuoja gražus kelias, kurio abiejose pusėse įrengti 23 šiame mieste gyvenančių tautų darželiai. Jie išpuošti gražiais žolynais, gėlynais, tautiniais simboliais bei skulptūromis. Tai lyg simboliškos kiekvienos tautos ambasados, primenančios jų praeitį, kultūrą bei tautinį gyvastumą.

Tarp jų klesti ir lietuvių gražiai išplanuotas darželis, šiais metais minintis 60 metų nuo jo įkūrimo. Lyros formos darželis išplanuotas dvejose terasose. Viršutinės terasos centre veikia nemažas D.L. kunigaikštienės Birutės fontanas, kurį iš vienos pusės puošia Dr. V. Kudirkos, o iš kitos – poeto J. Maironio biustai. Iš šios aikštelės abiejų pusių puslankiais nusileidžia laiptai į žemutinę darželio dalį, kurią nuo viršutinės skiria aukšta akmens siena su Gedimino stulpais. Aikštelės centre – spalvingas gėlynas su Lietuvos patriarcho Dr. J. Basanavičiaus biustu.

Vieno Pasaulio dienos šventė ir vyko šiuose darželiuose, tarp gėlynų, tautinių simbolių, skulptūrų, su įvairių tautų paruošta šiai dienai programa. Išskilmės lietuvių kultūros darželyje prasidėjo 2 val. p.p. prie poeto J. Maironio paminklo. Kadangi, kaip minėta, lietuvių darželiui šiais metais sukako 60 metų, programos pranešėjas V. Staškus, pasveikinęs susirinkusius, priminė pirmuosius

(Nukelta į 10 psl.)

Dievo Motinos parapijos klebonas G. Kijauskas si skaito invokaciją V.Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių Kultūros darželio draugijos pirmininkas Vincas Apanius V.Bacevičiaus nuotr.

Vieno pasaulio dienos minėjimo dalyviai Lietuvių Kultūros darželiuose V.Bacevičiaus nuotr.

VIENO PASAULIO DIENA KULTŪROS DARŽELIUOSE

(Atkelta iš 9 psl.)

darželio kūrėjus bei pastangas šį, lietuvių telkiniui atstovaujantį kūrinį tinkamai išlaikyti.

Toliau lietuvių kultūrinio darželio draugijos pirmininkas V. Apanius pasveikino visus darželio 60 metų jubiliejaus proga ir pasidžiaugė jo klestėjimu, priklausančiu nuo viso Cleveland'o lietuvių telkinio pastangų ir aukų. Jis priminė, kad ir toliau išipareigotume darželį gražiai prižiūrėti, kad šis tautinis simbolis liktų ateities kartoms tautinės dvasios žadintoju ir palaikytoju.

Toliau sekė Cleveland'o LB apylinkės pirmininkų – A. Stungienės ir Dr. V. Stankaus sveikinimai. Šie kalbėtojai taip pat pabrėžė 60-mečio sukakties svarbą, primindami, kad šio darželio kūrėjų kilnius sumanymus ir toliau neužmirštume puoselėti. Buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją perskaitė Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kišauskas S.J.

Toliau gražiais žodžiais lietuvių kultūrinio darželio sukakties proga kalbėjo miesto tarybos narys M.D. Polensek. Dėkodamas už kvietimą dalyvauti šioje sukaktuvinėje šventėje, jis pastebėjo jog šis darželis puikiai atstovauja lietuvių tautinę kultūrą išeivijoje. Juk gražių tautybių bendradarbiavimu ir savitais kultūriniais pasireiškimais kiekviena tauta turtina ir visą šio krašto kultūrą. M. D. Polensek kvietė ir toliau stiprinti tautų bendradarbiavimą ir kartu kelti šio krašto kultūrą. Po to trumpą sveikinimo žodį tarė darželių federacijos prezidentas R. Konisiewicz, ypač džiaugdamasis gražių

visų tautų bendradarbiavimu, tvarkant kultūros darželius.

Šios sukakties proga meninę dalį parengė rašytoja A. Balašaitienė. Programos tema: "Lietuvių dvasios milžinai". Simona Augytė skaitė apie dr. V. Kudirkos reikšmę mūsų tautai (anglų kalba) ir jo garbei autorės sukurta odę (lietuvių kalba). Apie Dr. J. Basanavičiaus reikšmę (angliškai) ir odę (lietuviškai) perskaitė Kristina Stankutė. Poeto J. Maironio reikšmę mūsų tautai anglų kalba apibūdino Audra Degesytė, kuri taip pat perskaitė odę lietu-

viškai. Programos atlikėjos ir jos autorė pagerbtos smarkiais plovimais.

Po programos vyko vaišės ir kitų tautų darželių linkymas. Džiaugiamės, kad šventėje, pasipuošusios gražiais tautiniais rūbais, dalyvavo ir merginos, neseniai atvykusios iš Lietuvos.

Ruošiant šį renginį, Lietuvių kultūros darželio draugija ir Cleveland'o LB apylinkės valdyba darniai bendradarbiavo. Išreikšta padėka p. Rūtai Degutienei už krepšį gėrybių loterijai ir p. Norai Čeičienei – už pyragaičius.

Deklamuoja Simona Augytė

V.Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių Kultūros darželių 60-mečio minėjimo svečiai ir programos atlikėjai. Iš kairės: A. Balašaitienė, R. Konisiewicz, A. Degesytė, K. Stankutė, R. Augytė, M. D. Polensek V.Bacevičiaus nuotr.

PADĖKITE NUSTATYTI ŽUVUSIOJO PAVARDE

1944 m. liepos mėnesį arkliniu vežimu besitraukiantys iš Lietuvos, keturi ar penki policininkai, saugoję Ariogalos tiltą per Dubysą, Miškų kaime (apie 4 km nuo Stakių bažnytkaimio – dabartiniame Jurbarko rajone) pateko į bolševikų organizuotą pasalą. Du policininkai žuvo, o kiti spėjo pabėgti.

1996 m. birželio 22 d. nužudytųjų palaikai buvo atkasti. Vieno iš jų – Zigmo

Adomaičio, gyvenusio Pernaravoje, Raseinių rajone, palaikai buvo atpažinti ir palaidoti. Apie kitą asmenį, kurio palaikai saugomi ir laukia perlaidojimo, neturime jokių duomenų. Prašome visus, ką nors žinančius apie žūties aplinkybes ir antrąjį žuvusįjį, pranešti adresu: Gediminui Adomaičiui, Šeškinės gatvė 19-41, LT2010 Vilnius, Lietuva arba paskambinti telefonu (370-2) 468 568.

Zigmas Adomaitis (žuvęs 1944 m.)

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

JUOZAS AUŠTRA

1921-1996

Mielas Lietuvos sūnau, Tu gyvenai nepriklausomybės viltimi ir, jos sulaukęs, iškeliavai į amžiną poilsį.

Tavo įmintos pėdos liko Lietuvių namuose, Lietuviškų Draugijų taryboje, Tautinėje sąjungoje, kitų organizacijų darbuose, choruose, teatre ir visur, kur tik buvo minima Lietuva.

Artimųjų tarpe, su didele meile tu būsi visuomet mūsų mintyse ir pokalbiuose. Tikėdami susitikti Aukščiausiojo globoje sakome: Iki pasimatymo.

Žmona Genovaitė, duktė Jūratė Jaskulski, žentas Markas, anūakai Jennifer ir Markas

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 21 d. – "Židinio" vyresnių skaučių renginys

• SPALIO 4 d. Cleveland, OH, Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose

• SPALIO 5 d. 4 val. po pietų Clevelando Skautininkų draugovė ruošia skautininkės Aurelijos Balašaitienės 50 metų spaudos darbo jubiliejų.

• SPALIO 10-11 d.d. JAV LB Cleveland'o apylinkė surengs Lietuvių dienas. Atvyks Šiaulių universiteto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščiu "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba. Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akomponiatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18-19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" klostovė 40 metų sukakties koncertas. Koncertuoja Čikagos "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas.

• LAPKRIČIO 8 d. – šeštadienį, Cleveland'o Lietuvių žuvininkų klubas (Litts Anglers Club), Lietuvių namuose, rengia loteriją-balių. Bilietus platina klubo nariai ir Lietuvių namai. Už \$30 asmeniui bus vakarienė, gėrimai, muzika, šokiai, galimybė laimėti \$1000 ir įvairias kitas sumas bei prizus.

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH, apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH, skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

ATŠVENTĖ GIMTADIENĮ

Gimtadienį atšventė Donatas Nasvytis. "Ilgiausių metų" jam gieda I. Jonaitienė ir kt. V.Bacevičiaus nuotr.

Gimtadienį atšventė Aldona Miškinienė (viduryje). Šalia jos – Liuda Apanienė ir Vytenis Miškinis V.Bacevičiaus nuotr.

"DIRVAI" AUKOJO:

V.Leger, N. Olmsted, OH..... 20
M.Eymontt, Cape Nedd., ME 15
D.Armonas, Mentor, OH..... 15
G.Bartkus, Reno, NV..... 15
V.Aras, Omaha, NE..... 15
I.Kumpis, Miami, FL..... 15
L.Baum, Grand Island, NE... 15
P.Molis, Shrewsbury, MA.... 10
J. Beniūnas, Hartford, CT.... 10
L.Dubauskas, Claren. H., IL 10
E.Dovydas, Los Ang., CA 10
V.Fledzinskas, Camaril., CA 10
T.Šlapikas, Chesapeake, VA 10
H.Janužys, Morgan Hill, CA 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

PRASIDĖJO
SPAUDOS
PLATINIMO
VAJUS!
PLATINKIME
"DIRVĄ"!
Naujiems
skaitytojams –
\$25 metams!

ŠVENČIŲ AIDAI

Priėmimas pas Ohio valstijos gubernatorių G. Voinovich. JAV LB Cleveland'o apylinkės ko-pirmininkė Ada Stungienė su buvusiu miesto meru Ralph Perk

V. Stankaus nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT

639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119

216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALNINGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT

(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

RITA STASKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Paskutinė skiltis Įkrito kaip muselė į išrugas (Pagal Žemaitę)

Kristina Bjerknes

Prisimenu, prieš keletą metų Lietuvoje mes, jaunos merginos, pasvajodavome: "Kaip nuostabu būtų ištėkėti už užsieniečio!" Ne viena kas savaitgalį laktė po įtartinus Vilniaus barus, kur rinkdavosi įvairaus plauko ateiviai iš užjūrių. Kitos rašė laiškus, siuntė nuotraukas į Vokietijos ar Amerikos pažinčių klubus, besireklamuojančius ne viename Lietuvos dienraštyje: "Apsirūpinę, turintys profesiją Vokietijos / Amerikos vyriškiai nori susipažinti su lietuvaitėmis..."

Dauguma mūsų gyveno viltimi kada nors turėti kitokią – gražesnę, turtingesnę, tvarkingesnę – gyvenimą. Su pavydu ir smalsiais klausimais sutikdavom tas, kurios laimingai nutekėjo į "užsienius". O ką ir bekalbėti apie pasakiškas istorijas, kurias sekė grįžusieji iš ten – iš pasakų šalių. Jei kas parvažiavo nusivylęs, pažemintas

ar apgautas, mes netrukdamas nuspręsti: jis gi niekam tikęs, tai jo kaltė, nemokėjo žmoniškai elgtis ir t.t.

Nepamiršiu savo mokytojos žodžių: "Važiukit, vaikai, kol jauni. Bėkit iš čia. Vėliau bus sunkiau...". Daugelis ir bėgo. Paliudys tie, kurie numynė ambasadų slenksčius. Kas bėgo, svajodamas krūvelę kitą pinigų po metų į Lietuvą parsivežti, kas – planuodamas ilgesniam laikui įsikurti, kas tik nuotykių ieškodamas. Moterys bandė "lengvesnius" būdus – kodėl gi ten neištekėjus? Ir finansinės problemos bus išspręstos, ir visi imigracijos popieriukai – lengviau sutvarkyti, ir Lietuvoje tavo likimu bus žavimasi. Deja, kaip bebūtų skaudu, ne vienam ir ne vienai vėliau teko nagus graužti.

Prieš keletą mėnesių Lietuvos žurnalas "Moteris" išspausdino straipsnį "Užsieniečiai – užjūrių princai ar vergių pirkliai?". Straipsnio autorė Daina Bogdanienė aprašo gaudžią Rytų moterų, ištėkėjusių už norvegų, padėtį. Į šią vergių kategoriją, pasak autorės, įeina Lenkijos, Rusijos, Filipinų, Tailando, Baltijos šalių moterys. Autorė, ko gero, privertė susimastyti ne vieną romantiškomis svajonėmis gyvenančią lietuvaitę. Straipsnis mini daugybę nelaimingų, netgi, pasaky-

čiau, tragiškų norvegų-rytiečių santuokų, kai nuotaka, tikrąja to žodžio prasme, nuperkama.

Neabejoju, kad šimtai (o gal net tūkstančiai) tokių santuokų kasmet įvyksta ir Amerikoje. Jau vien tas faktas, kad kuriasi nauji pažinčių klubai, padedantys amerikiečiams rasti žmoną Rytų Europoje, patvirtina šią išvadą. Baisiausia tai, kad merginos, vykdamos į svečių – "pasakų šalį", tikisi ramaus gyvenimo, turtingo, rūpestingo, suprantančio jaunikio. Bet gana dažnai jaunas kavalierius pasirodo bėgas keistas, visuomenės atstumtas arba pats nuo jos atsiskyręs, nieko nesugebėjęs gyvenime pasiekti bailėlis, šiaip ne taip baigęs vidurinę mokyklėlę.

Bet argi ims lietuvaitė abejoti ir svarstyti, sužinojusi, kad jaunikis turi savo namą bei automobilį? Juk Lietuvoje tai yra juodu prakaitu tik per visą gyvenimą uždirbamas turtas.

Neretai ateivė žmona, daug protingesnė bei turinti geresnį išsilavinimą, yra svetimos visuomenės bei jos nesuprantančio vyro niekinama ir išnaudojama. Vakariečio vyro manymu, ji – antrarušė, neišmanėlė, nesugebanti teisingai paruošti picą ar naudoti skalbimo mašiną. Ji juk – iš ten, iš "trečiojo pasaulio". Tik paklauskite, ką ne vienas amerikietis sako apie Amerikos moteris: "Jos – feministės, išlepusios, išpuikusios ir per daug išdidžios." "Geriau nusipirkti žmoną rusę", – ne vienas pajuokauja. Kai kurie taip ir padaro. Savo labai jau vidutinėmis santuokomis bei žavia amerikietiška šypsenėle jie nusiperka rytietę vergę. Vergė, kaip žinia, neturi jokių teisių – ji juk atėjo "ant gatavo". Ir džiaugiasi tada romantiškoji lietuvaitė

visą savaitę, jei mylimas vyras jai kokį drabužėlį iš padėvėtų rūbų krautuvėlės nuperka.

Neneigsiu, kad yra laimingų mišrių santuokų. Tačiau teko matyti daug sudaužytų vilčių ir svajonių. Toli nuo namų, draugų, be darbo ir mašinos, Amerikoje jaunoji nuotaka tampa visiškai bejėge, atskirta nuo visuomenės. Tos vertybės, be kurių ji Lietuvoje negalėjo išgyventi, čia nieko nebereikia. Viskas, kuo anksčiau buvo gyventa – įgūdžiai, papročiai ir jos savitas vidinis pasaulis – Amerikoje tampa nereikalinga. Papriekaištausi, kad vyras

tavo darbo negerbia ar kad dienų dienas iš namų neišeini, jis tik abejingai atšaus: "Nepatinka – nešdinkis atgal į savo ubagynę!". Ne viena taip ir kenčia metų metus: nesusprasta, pažeminta. Kelio atgal nebėra. Grįši į tėvynę – smalsuoliai klausimais užpils, įtariais žvilgsniais užbądys ir pagaliau, nepešę jokių stulbinančių žinių, nuspręs: "Matyt, ji košės prisivirė, tai teko nešti kudašių!" Rauda ne viena lietuvaitė dabar, XX-ojo amžiaus pabaigoje, lygiai taip pat, kaip ir prieš šimtmetį, lyg Žemaitės aprašytoji marti: "Įkrito, kaip muselė į išrugas..."

VISA LOTTERY

Our office is assisting with VISA LOTTERY Application for Green Card from now until November 19, 1997 For more information call: Jayashree Bidari, J.D. – Attorney At Law (216) 892-3323

Kauno rajono Kaimo socialinio skyriaus atstovų viešnagė pas Illinois valstijos gubernatorių. Iš kairės: Loreta Saikauskienė, gubernatoriaus pad. Pat Michalski ir Elena Ramanauskienė

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

"Dirvos" 35-ame numeryje dėl mano kaltės palikta grubi klaida: pirmajame puslapyje esančio straipsnio pavadinime neteisingai užrašyta Ohio valstijos gubernatoriaus pavardė. Už šią klaidą labai atsiprašau. Redaktorius

PAPILDYMAS

"Dirvos" 33-ajame numeryje, išvardindami prisidėjusius prie "Dirvos"- "Vilties" gegužinės rengimo, praleidome dvi mūsų pagalbininkų pavardes. Tai Raimundas Butkus ir Algis Muliolis. Atsiprašome. Algirdas Matulionis

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną - pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom - nuo 7.0% Naudotom mašinom - nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiądienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000